

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

Załącznik Nr 1 do Uchwały Senatu PWSZ w Raciborzu Nr 83/2006

WNIOSEK

w sprawie utworzenia w PWSZ nowej specjalności kształcenia
MEDIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA
i przyporządkowania jej do istniejącego kierunku SOCJOLOGIA

Racibórz 2005

WNIOSEK

Zwracam się z prośbą o wyrażenie zgody na nadanie Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu uprawnień do prowadzenia kształcenia na nowej specjalności „media i komunikacja społeczna” przyporządkowanej do istniejącego kierunku „socjologia”.

UZASADNIENIE WNIOSKU

Zgłaszając wniosek o utworzenie nowego kierunku kształcenia, uwzględniamy potrzeby lokalnego środowiska, a także postulaty władz samorządowych Powiatu Raciborskiego. Zróżnicowanie naszej oferty, wobec trudnej sytuacji na rynku pracy, ułatwi mieszkańcom zdobycie nowych kwalifikacji na poziomie licencjackim, bez konieczności kosztownych wyjazdów do odległych ośrodków akademickich.

Celem kształcenia jest przygotowanie absolwenta do podjęcia pracy w szeroko rozumianym środowisku mediów lokalnych, samorządu terytorialnego oraz w działach związanych z public relations firm i agencji reklamowych. W tym celu studenta wyposaża się w kompetencje z zakresu: wiedzy socjologicznej, umiejętności wykorzystania teorii funkcjonowania mediów oraz kształtowania opinii publicznej, a także uregulowań prawnych w zakresie prawa prasowego.

Biorąc pod uwagę to, iż posiadamy duży kompleks obiektów dydaktycznych wraz z zapleczem socjalnym oraz dysponujemy wysokokwalifikowaną kadrą akademicką, będziemy w stanie zapewnić odpowiedni poziom i komfort nauki.

INFORMACJE DODATKOWE

- 1. Nazwa uczelni:** Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu.
- 2. Siedziba uczelni:** Racibórz, ul. Słowackiego 55-57, telefony - rektorat (32) 415 50 02, centr. 415 50 20.
- 3. Baza materialna i dydaktyczna:** zespół obiektów dydaktycznych, sportowych i socjalnych PWSZ w Raciborzu (szczegółowo opisana w załączniku nr 2).
- 4. Koncepcja kształcenia** i sylwetka przyszłego absolwenta kierunku została opisana w załączniku nr 5.
- 5. Informacja o kadrze** naukowo-dydaktycznej stanowiącej minimum kadrowe dla nowej specjalności:
 - 1 samodzielny pracownik naukowy,
 - 2 doktorów w specjalnościach zgodnych ze specjalnością kształcenia.Informacje o dorobku naukowym, dydaktycznym i zawodowym kadry zawiera załącznik nr 3. Oprócz osób zaliczonych do minimum kadrowego, chęć współpracy zadeklarowali również inni wykładowcy.
- 6. Planowany rozmiar kształcenia:**
 - 60 studentów na studiach dziennych.
 - 60 studentów na studiach zaocznych.

7. Planowane koszty kształcenia (3-letnie na 1 studenta):

a) koszty bezpośrednie	15 000
b) koszty pośrednie	<u>2 000</u>
	17 000

Rektor PWSZ w Raciborzu

prof. zw. dr hab. Joachim Raczek

WYKAZ DOKUMENTÓW ZAŁĄCZONYCH DO WNIOSKU:

Załącznik nr 1. Uchwały Senatu i Konwentu PWSZ w Raciborzu w sprawie utworzenia nowych kierunków i specjalności kształcenia.

Załącznik nr 2. Opis bazy materialnej i dydaktycznej szkoły.

Załącznik nr 3. Wykaz kadry naukowo - dydaktycznej dla specjalności „media i komunikacja społeczna” z załączonymi informacjami o dorobku i deklaracjami podjęcia pracy w PWSZ w Raciborzu.

Załącznik nr 4. Deklaracje placówek, w których będą odbywały się praktyki studenckie.

Załącznik nr 5. Koncepcja kształcenia z sylwetką przyszłego absolwenta oraz plany studiów i ramowe programy nauczania przedmiotów dla specjalności.

**WNIOSEK w sprawie utworzenia nowej specjalności kształcenia
„media i komunikacja społeczna”**

Załącznik nr 1

**Uchwały Senatu i Konwentu PWSZ w Raciborzu
w sprawie utworzenia nowych kierunków i specjalności kształcenia**

**WNIOSEK w sprawie utworzenia nowej specjalności kształcenia
„media i komunikacja społeczna”**

Załącznik nr 2

Opis bazy materialnej i dydaktycznej uczelni

**BAZA MATERIALNA PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ W RACIBORZU
PRZY UL. SŁOWACKIEGO 55-57**

Obiekty PWSZ w Raciborzu rozmieszczone są na dwóch parcelach o łącznej powierzchni około 4,75 ha stanowiących własność Skarbu Państwa.

Całość bazy obejmuje:

1. budynki dydaktyczne
 - a) budynek główny A (30 sal lekcyjnych, 20 gabinetów, 60 pomieszczeń pomocniczych),
 - b) budynek główny B (13 sal lekcyjnych, 10 gabinetów, 20 pomieszczeń pomocniczych),
 - c) aulę,
 - d) budynek przy ul. Cecylii.
2. obiekty sportowe
 - a) krytą pływalnię,
 - b) sale gimnastyczne,
 - c) stadion sportowy,
3. obiekty socjalne
 - a) dom studenta,
 - b) stołówkę z kuchnią,
 - c) dodatkowe usługi - stomatolog, kawiarnia itp.

Budynki dydaktyczne i sale gimnastyczne zostały oddane do użytku w 1955 r. W 1960 r. do użytku oddano stadion, zaś w 1963 r. kompleks obiektów sportowych poszerzono o krytą pływalnię, W 1967 r. oddano do użytku dom studenta.

W obiektach mieszczą się trzy ekologiczne wymiennikownie ciepłownicze, a na posesji umieszczono elektroenergetyczną stację trafo.

Sale wykładowe oraz gabinety metodyczne wyposażone są w niezbędne meblowanie, podstawowy sprzęt audiowizualny, pomoce naukowe, niektóre w komputery oraz podręczne biblioteczki.

1. GŁÓWNE BUDYNKI DYDAKTYCZNE składają się z dwóch trzykondygnacyjnych bloków połączonych ze sobą łącznikiem, poprzez który prowadzi główne wejście wraz z szatnią i portiernią. W suterrenach budynku zlokalizowana jest wymiennikownia (ogrzewająca budynki A i B) oraz magazyny i pomieszczenia warsztatowe.

a) Powierzchnia budynku A wynosi 3950 m² obejmując:

- 30 sal wykładowych o powierzchni od 36 m² do 90 m², wyposażonych w podstawowy sprzęt audiowizualny,
- 20 gabinetów dla pracowników naukowo-dydaktycznych o pow. 18 m²,
- 60 pomieszczeń pomocniczych (sanitarnych, socjalnych, obsługi technicznej, administracji itp.)
- 2 piony sanitarne,
- 2 klatki schodowe.

W w/w budynku mieści się **biblioteka uczelniana wraz z czytelnią** i dostępem do internetu.

Na terenie budynku znajduje się też pomieszczenie przychodni lekarskiej, gabinet stomatologiczny, kawiarnia, punkty usług kserokopiuwania.

b) Powierzchnia budynku B wynosi 1800 m² obejmując:

- 13 wyposażonych sal wykładowych o powierzchni 36 - 110 m²,
- 10 gabinetów dla wykładowców o powierzchni 18 m²,
- 20 pomieszczeń pomocniczych (sanitarnych, socjalnych, obsługi technicznej, administracji itp.)
- 1 pion sanitariatów,
- klatkę schodową.

Mieści się w nim również druga pracownia komputerowa z 17 stanowiskami.

c) Aula na 250 miejsc, połączona jest z budynkiem domu studenta łącznikiem mieszczącym sanitariaty, salę telewizyjną oraz dwa mniejsze pomieszczenia.

2. OBIEKTY SPORTOWE

a. Kryta pływalnia - dwukondygnacyjna, posiadająca nieckę basenową o wymiarach 20 X12 m oraz następujące pomieszczenia:

- dwie szatnie ogólne,
- cztery szatnie (przebieralnie) wraz z pomieszczeniami prysznicowymi i sanitariatami,
- pokój ratowników z izolatką,
- widownię na około 150 miejsc.

Pływalnia jest wyposażona w oświetlenie awaryjne i akumulatorownię. W podpiwniczeniach mieści się sauna wraz z małym basenikiem oraz siłownią. Obiekt ten posiada własną wymiennikownię ciepła oraz warsztat naprawczy.

b. Budynek sal gimnastycznych składa się z:

- 2 sal o pow. 20 x 10 m,
- 2 szatni (damskiej i męskiej) wraz z prysznicami,
- 2 sanitariatów,
- siłowni,
- magazynów sprzętu sportowego,
- pokoju wykładowców i sali lekcyjnej.

Salę są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia.

c. Stadion zajmuje powierzchnię 19 370 m² posiadając:

- pełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej,
- żuźlowe pełnowymiarowe boiska do piłki ręcznej, siatkowej i koszykówki,
- 400 m bieżnię,
- widownię.

Na stadionie usytuowany jest budynek mieszczący:

- salkę seminaryjną,
- magazyn sprzętu,
- 2 szatnie z pomieszczeniami sanitarnymi oraz prysznicami.

Wyposażony jest w gazowe, etażowe centralne ogrzewanie.

3. OBIEKTY SOCJALNE

a. Dom studenta składa się z czterech kondygnacji, mieści 160 pokoi dwu- i trzyosobowych dla 380 użytkowników oraz 8 pokoi gościnnych.

Na każdej kondygnacji znajdują się umywalnie, sanitariaty oraz pomieszczenia gospodarcze, a w piwnicach pralnia, maglownia oraz magazyny żywnościowe i kotłownia z wymiennikownią.

Na terenie DS mieszczą się trzy mieszkania służbowe z oddzielnymi wejściami.

b. Kuchnia i stołówka na 250 miejsc zlokalizowana jest w budynku DS.

c. Dodatkowe usługi świadczy na terenie uczelni między innymi stomatolog, klub studencki, kiosk spożywczy.

INFORMACJA O ZAKRESIE WYPOSAŻENIA W SPRZĘT

Pracownie wyposażone są w podstawowy sprzęt audiowizualny: tablice, grafoskopy, częściowo w urządzenia odtwarzające nagrania.

Pracownie języków obcych (ćwiczenia z języków obcych)

Pracownie wyposażone są w grafoskopy, sprzęt odtwarzający nagrania oraz kasety do nauki języka obcego.

Pracownie informatyki (ćwiczenia z przedmiotu: Technologie informacyjne)

Uczelnia posiada trzy pracownie komputerowe wyposażone w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem.

KSIĘGOZBIÓR

W budynkach szkoły mieści się **biblioteka uczelniana wraz z czytelnią i dostępem do internetu** o łącznej powierzchni 280 m². Zbiory biblioteki wynoszą 35 tys. tomów, tematycznie dostosowanych do profilu kształcenia studentów. Przewidziano środki finansowe na uzupełnienie księgozbioru dla powstających kierunków. W gmachu dydaktycznym B, na powierzchni 190 m², mieści się też Filia w Raciborzu Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej (której księgozbiór wynosi około 44 tys. tomów i 100 tytułów czasopism), nastawiona na udostępnianie księgozbioru studentom oraz tematyczna szkolna biblioteka językowa (posiadająca ponad 10 tys. tomów i dysponująca bieżącymi, zagranicznymi czasopismami). Specjalistyczne pozycje studenci będą mogli również odszukać w zbiorach instytucji współpracujących ze szkołą lub nabywać w „skrypciarń”.

**WNIOSEK w sprawie utworzenia nowej specjalności kształcenia
„media i komunikacja społeczna”**

Załącznik nr 3

**Wykaz kadry naukowo - dydaktycznej
dla specjalności „media i komunikacja społeczna”
z załączonymi informacjami o dorobku
i deklaracjami podjęcia pracy w PWSZ w Raciborzu**

Lista kadry naukowo-dydaktycznej ZALICZANEJ DO MINIMUM KADROWEGO
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu dla specjalności „media i komunikacja społeczna”
(w załączeniu deklaracje podjęcia pracy w PWSZ w Raciborzu, dyplomy i karty informacyjne)

Lp	Tytuł naukowy	Nazwisko i imię	Specjalność, zainteresowania	Nauczany przedmiot	Informacje dodatkowe
SPECJALNOŚĆ Media i komunikacja społeczna					
1	dr hab.	Kracher Andrzej	filozofia, kulturologia, socjologia grup narodowych	polityka narodowościowa	profesor Politechniki Opolskiej
2	dr	Nowak Janusz	filologia polska, folklor, prasa lokalna	public relations, media regionalne	
3	dr	Riedel Rafał	nauki o polityce, studia europejskie, komunikowanie społeczne	marketing polityczny, uwarunkowania społeczne	pracownik Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu

**WNIOSEK w sprawie utworzenia nowej specjalności kształcenia
„media i komunikacja społeczna”**

Załącznik nr 4

Deklaracje placówek, w których będą odbywać się praktyki studenckie

Wykaz placówek wyrażających zgodę na praktyki studentów specjalności „media i komunikacja społeczna” kierunku „socjologia” PWSZ w Raciborzu:

1. „Radio 90”, Wodzisław Śl.
2. „Radio PARK”, Kędzierzyn Koźle
3. Wydawnictwa Regionalne, Rybnik
4. Jaro Film, Katowice
5. Wydawnictwo SCRIBA, Racibórz
6. Radio VANESSA, Racibórz
7. Nowiny Raciborskie, Racibórz

**WNIOSEK w sprawie utworzenia nowej specjalności kształcenia
„media i komunikacja społeczna”**

Załącznik nr 5

**Koncepcja kształcenia z sylwetką przyszłego absolwenta oraz plany studiów i
ramowe programy nauczania przedmiotów dla specjalności
MEDIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA kierunku SOCJOLOGIA**

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

Załącznik do wniosku w sprawie utworzenia nowej specjalności kształcenia
„media i komunikacja społeczna” na kierunku „socjologia”

KONCEPCJA KSZTAŁCENIA I TREŚCI PROGRAMOWE SPECJALNOŚCI

MEDIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Racibórz 2005

Spis treści

Spis treści	15
Opis specjalności „MEDIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA”	17
PLAN NAUCZANIA W PWSZ W RACIBORZU na kierunku: socjologia, specjalność: media i komunikacja społeczna	19
STUDIA STACJONARNE	19
PLAN NAUCZANIA W PWSZ W RACIBORZU na kierunku: socjologia, specjalność: media i komunikacja społeczna	22
STUDIA zaoczne	22
Treści programowe przedmiotów (sylabusy)	25
A-B-C. Przedmioty ogólne, podstawowe i kierunkowe dla kierunku socjologia	26
Wstęp do socjologii	26
Antropologia społeczna i kulturowa	28
Wprowadzenie do filozofii	31
Historia myśli społecznej	32
Metodologia badań społecznych	33
Pracownia komputerowa (technologia informacyjna)	34
Lektorat z języka obcego	36
Wychowanie fizyczne – sport do wyboru	42
Metody statystyczne w socjologii	44
Współczesne teorie socjologiczne	46
Komunikacja społeczna	48
Wstęp do psychologii	50
Psychologia społeczna	51
Elementy ekonomii	52
Mikrostruktury społeczne	53
Makrostruktury społeczne	54
Metody badań socjologicznych	55
Socjologia rozwoju społecznego	57
Socjologia problemów społecznych	59
Patologia społeczna struktur i instytucji	61
Demografia społeczna	63
Śląsk w badaniach socjologicznych	64
Proseminarium (specjalizacyjne)	65
filozofia społeczna	66
Przedmiot do wyboru	67
Historia Polski po 1945 roku	67
Kultura pogranicza z elementami kultury czeskiej i niemieckiej	68
Współczesne społeczeństwo polskie	69
Kapitał społeczno-kulturalny społeczności	71

Spółeczeństwo obywatelskie	72
Etyka społeczna.....	73
Socjologia miasta i wsi	74
Socjologia edukacji	76
Podstawy zarządzania i organizacji	77
Wykład monograficzny	78
Seminarium licencjackie.....	79
Socjologia kultury	80
Zarządzanie wiedzą.....	82
Socjologia polityki	83
Polityka społeczna i praca socjalna.....	84
System polityczny i samorządowy RP	85
Wiedza o organizacjach pozarządowych	86
D. Przedmioty specjalizacyjne	
dla specjalności Media i komunikacja społeczna	88
Warsztaty dziennikarskie	88
Marketing polityczny.....	88
Media regionalne	89
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	89
Polityka narodowościowa.....	90
Formy i gatunki dziennikarskie	92
System prawa RP	93
Public Relations - teoria i praktyka.....	93
Prawo prasowe	95
Historia i teoria mediów	95
Partie i systemy partyjne	96
Ramowy program praktyk dla studentów specjalności Media i komunikacja społeczna	96

Opis specjalności „MEDIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA”

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW

Studia zawodowe na specjalności „media i komunikacja społeczna” na kierunku „socjologia” trwają 3 lata (6 semestrów). Łączna ilość godzin wynosi 2190 na studiach dziennych i 1752 na zaocznych.

Absolwent (na podstawie przepisów) otrzymuje wykształcenie licencjackie i tytuł zawodowy licencjata kierunku socjologia ze specjalnością media i komunikacja społeczna.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Celem edukacji na specjalności „media i komunikacja społeczna” jest przygotowanie i wyposażenie studenta w kompetencje z zakresu:

1. Klasycznej i współczesnej wiedzy socjologicznej, a także wiedzy dotyczącej funkcjonowania mediów, niezbędnej do wykonywania zawodu;
2. Umiejętności wykorzystania teorii opisujących funkcjonowanie mediów we współczesnych środowiskach społecznych, zwłaszcza na poziomie lokalnym oraz umiejętności komunikowania przywódców politycznych i społeczności;
3. Metody i kwalifikacje związane z kształtowaniem opinii publicznej na poziomie lokalnym, koncentrowania uwagi na istotnych problemach społecznych, pracy z zespołami ludzkimi;
4. Znajomość uregulowań prawnych obowiązujących w obrocie publicznym w zakresie prawa prasowego, kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania administracyjnego, zasad etyki dziennikarskiej;
5. Umiejętność analizowania nastrojów społecznych, opinii publicznej, gestów i przyzwyczajzeń publiczności;
6. Umiejętność kształtowania opinii publicznej, uczestnictwa w procesach politycznych;
7. Umiejętność pracy w zespołach formułujących cele społeczne i gospodarcze w ramach polityki regionalnej;
8. Kwalifikacje końcowe, po zakończeniu cyklu kształcenia powinny więc obejmować:
 - wiedzę teoretyczną w zakresie funkcjonowania mediów, komunikowania masowego, znajomość podstawowych rodzajów pracy dziennikarskiej;
 - wiedzę praktyczną, wynikającą z odbytych praktyk w różnych środowiskach społecznych i medialnych.

Reasumując: absolwent po ukończeniu studiów winien być przygotowany do podjęcia pracy w szeroko rozumianym środowisku mediów lokalnych, samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwach związanych z public-relations – w tym w firmach reklamowych.

PROCES KSZTAŁCENIA

Aby osiągnąć cele edukacji absolwent zdobywa wiedzę podstawową i kierunkową z zakresu socjologii, public-relations, komunikacji społecznej, prawa, dziennikarstwa.

W celu zdobycia kwalifikacji zawodowych student uczestniczy w zajęciach o profilu zawodowym i odbywa praktyki zawodowe. Praktyki obejmują staże redakcyjne i reklamowe, jak również w organach samorządu lokalnego.

Studia licencjackie umożliwiają kontynuowanie nauki na poziomie magisterskim na kierunku komunikacja społeczna, dziennikarstwo, public relations.

Na studiach zaocznych obowiązuje ponad 80% ogólnej liczby godzin studiów stacjonarnych przy zachowaniu realizacji treści programowych wszystkich przedmiotów podstawowych i kierunkowych.

GRUPY PRZEDMIOTÓW I OBCIĄŻENIA GODZINOWE

Na specjalności „media i komunikacja społeczna” przewidziano następujące obciążenia godzinowe:

Grupa	dzienne	zaoczne	% całości dzienne	% całości zaoczne
A. Przedmioty kształcenia ogólnego	390	312	18	18
B. Przedmioty podstawowe	660	528	30	30
C. Przedmioty kierunkowe	660	528	30	30
D. Przedmioty specjalizacyjne	480	384	22	22
Razem:	2190	1752	100	100

PRAKTYKI ZAWODOWE

Praktyki zawodowe obejmują 15 tygodni, w tym po II semestrze 6 tygodni, po IV semestrze 8 tygodni i po V semestrze 1 tydzień.

Praktyki mają charakter zapoznawczy z ewentualnym przyszłym miejscem pracy, jej trybem oraz zespołami ludzkimi wykonującymi konkretne zadania.

Celem poznawczym jest umożliwienie zastosowania zdobytej wiedzy w codziennej praktyce. Podział czasowy umożliwia zapoznanie się z wieloma profilami pracy oraz wieloma środowiskami wykonującymi zróżnicowane zadania.

PLAN NAUCZANIA W PWSZ W RACIBORZU na kierunku: socjologia, specjalność: media i komunikacja społeczna

STUDIA STACJONARNE

L.p.	Nazwa przedmiotu	Forma/ilość zaliczeń		Razem godzin na sześć semestrów			Tygodniowo na I roku				Tygodniowo na II roku				Tygodniowo na III roku			
		E	Z	Σ	Wy.	Ćw.	Semestr 1		Semestr 2		Semestr 3		Semestr 4		Semestr 5		Semestr 6	
							Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.
A.	Przedmioty ogólne,	15	26	1710	735	975	10	15	13	13	10	15	12	14	4	6	0	2
B.	podstawowe,																	
C.	kierunkowe																	
1	Wstęp do socjologii	E		45	30	15	2	1										
2	Antropologia społeczna i kulturowa		Z/o	45	30	15	2	1										
3	Logika i ogólna metodologia nauk		Z/o	30	15	15	1	1										
4	Elementy filozofii	E		60	30	30	2	2										
5	Historia myśli społecznej	E		45	30	15	2	1										
6	Metodologia nauk społecznych	E		30	15	15	1	1										
7	Pracownia komputerowa		Z/o	45	0	45		3										
8	Lektorat z języka obcego	E		120	0	120	3		3		2							
9	Wychowanie fizyczne		Z/o	60	0	60		2		2								
10	Metody statystyczne w socjologii	E		45	30	15			2	1								
11	Współczesne teorie socjologiczne		Z/o	45	30	15			2	1								
12	Komunikacja społeczna		Z/o	45	30	15			2	1								
13	Wstęp do psychologii		Z/o	30	15	15			1	1								
14	Psychologia społeczna	E		45	30	15			2	1								
15	Elementy ekonomii		Z/o	45	30	15			2	1								
16	Mikrostruktury społeczne	E		90	45	45			2	2	1	1						
17	Makrostruktury społeczne	E		90	45	45					1	1	2	2				
18	Metody badań socjologicznych	E		60	30	30					2	2						
19	Socjologia rozwoju społecznego		Z/o	30	15	15					1	1						
20	Socjologia problemów społecznych		Z/o	30	15	15					1	1						
21	Patologia społeczna struktur i instytucji		Z/o	30	15	15					1	1						
22	Demografia		Z/o	30	15	15					1	1						
23	Śląsk w badaniach socjologicznych		Z/o	15	0	15						1						
24	Proseminarium (specjalizacyjne)		Z/o	30	0	30						2						
25	Filozofia społeczna	E		30	15	15					1	1						
26	Przedmiot do wyboru ¹		Z/o	30	15	15					1	1						
27	Współczesne społeczeństwo polskie	E		30	15	15							1	1				
28	Kapitał społeczny i kulturowy społeczności		Z/o	30	0	30								2				
29	Spółeczeństwo obywatelskie		Z/o	30	15	15							1	1				
30	Etyka społeczna		Z/o	30	15	15							1	1				

L.p.	Nazwa przedmiotu	Forma/iłość zaliczeń		Razem godzin na sześć semestrów			Tygodniowo na I roku				Tygodniowo na II roku				Tygodniowo na III roku			
		E	Z	Σ	Wy.	Ćw.	Semestr 1		Semestr 2		Semestr 3		Semestr 4		Semestr 5		Semestr 6	
							Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.
31	Socjologia miasta i wsi		Z/o	30	15	15							1	1				
32	Socjologia edukacji		Z/o	30	15	15							1	1				
33	Podstawy zarządzania i organizacji	E		45	30	15							2	1				
34	Wykład monograficzny		Z	30	30	0							2					
35	Seminarium licencjackie	E		90	0	90								2		2		2
36	Socjologia kultury	E		30	15	15							1	1				
37	Zarządzanie wiedzą		Z/o	15	0	15								1				
38	Socjologia polityki		Z/o	30	15	15									1	1		
39	Polityka społeczna i praca socjalna		Z/o	30	15	15									1	1		
40	System polityczny i samorządowy RP		Z/o	30	15	15									1	1		
41	Wiedza o organizacjach pozarządowych		Z/o	30	15	15									1	1		
D.	Przedmioty specjalnościowe	8	3	480	210	270	0	0	0	0	0	0	0	0	150	165	60	105
42	Historia i teoria mediów	E		60	30	30									2	2		
43	Marketing polityczny	E		45	15	30									1	2		
44	Formy i gatunki dziennikarskie	E		60	30	30									2	2		
45	Media regionalne	E		30	15	15									1	1		
46	Międzynarodowe stosunki gospodarcze	E		60	30	30									2	2		
47	Partie i systemy partyjne	E		60	30	30									2	2		
48	Polityka narodowościowa	E		45	15	30											1	2
49	Prawo prasowe	E		30	15	15											1	1
50	Public Relations – teoria i praktyka		Z/o	30	15	15											1	1
51	System prawa RP		Z/o	30	15	15											1	1
52	Warsztaty dziennikarskie – prasa, radio, telewizja		Z/o	30		30												2
SUMA A+B+C+D		godzin		2190	945	1245	10	15	13	13	10	15	12	14	14	17	4	9
		egzaminów					25		26		25		26		31		13	
		zaliczeń																

Legenda: Σ - suma godzin, Wy. -- wykład, Ćw.- ćwiczenia, Kon. - konwersatoria. Pole oznaczone rastrem - - egzamin z przedmiotu

Uwagi:

- zakłada się 15 tygodni nauki w semestrze,

¹ przedmiot do wyboru przez słuchacza: z zakresu: historii Polski po 1945 r., kultury pogranicza z elementami kultury czeskiej i niemieckiej.

Praktyka zawodowa

Praktyki (razem 15 tygodni=180 godz.):

- po I roku studiów 6 tygodni,

- po II roku studiów 8 tygodni,

- po V semestrze 1 tydzień.

PLAN NAUCZANIA W PWSZ W RACIBORZU na kierunku: socjologia, specjalność: media i komunikacja społeczna

STUDIA zaoczne

L.p.	Nazwa przedmiotu	Forma/ilość zaliczeń		RAZEM GODZIN			I ROK				II ROK				III ROK			
		E	Z	Σ	Wy.	Ćw.	Semestr 1		Semestr 2		Semestr 3		Semestr 4		Semestr 5		Semestr 6	
							Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.
A.	Przedmioty ogólne,	15	26	1026	441	585	90	135	117	117	90	135	108	126	36	54	0	18
B.	podstawowe,																	
C.	kierunkowe																	
1	Wstęp do socjologii	E		27	18	9	18	9										
2	Antropologia społeczna i kulturowa		Z/o	27	18	9	18	9										
3	Logika i ogólna metodologia nauk		Z/o	18	9	9	9	9										
4	Elementy filozofii	E		36	18	18	18	18										
5	Historia myśli społecznej	E		27	18	9	18	9										
6	Metodologia nauk społecznych	E		18	9	9	9	9										
7	Pracownia komputerowa		Z/o	27	0	27		27										
8	Lektorat z języka obcego	E		72	0	72		27		27		18						
9	Wychowanie fizyczne		Z/o	36	0	36		18		18								
10	Metody statystyczne w socjologii	E		27	18	9			18	9								
11	Współczesne teorie socjologiczne		Z/o	27	18	9			18	9								
12	Komunikacja społeczna		Z/o	27	18	9			18	9								
13	Wstęp do psychologii		Z/o	18	9	9			9	9								
14	Psychologia społeczna	E		27	18	9			18	9								
15	Elementy ekonomii		Z/o	27	18	9			18	9								
16	Mikrostruktury społeczne	E		54	27	27			18	18	9	9						
17	Makrostruktury społeczne	E		54	27	27					9	9	18	18				
18	Metody badań socjologicznych	E		36	18	18					18	18						
19	Socjologia rozwoju społecznego		Z/o	18	9	9					9	9						
20	Socjologia problemów społecznych		Z/o	18	9	9					9	9						
21	Patologia społeczna struktur i instytucji		Z/o	18	9	9					9	9						
22	Demografia		Z/o	18	9	9					9	9						
23	Śląsk w badaniach socjologicznych		Z/o	9	0	9						9						
24	Proseminarium (specjalizacyjne)		Z/o	18	0	18						18						
25	Filozofia społeczna	E		18	9	9					9	9						
26	Przedmiot do wyboru ¹		Z/o	18	9	9					9	9						
27	Współczesne społeczeństwo polskie	E		18	9	9						9	9					
28	Kapitał społeczny i kulturowy społeczności		Z/o	18	0	18							18					
29	Spółczesne społeczeństwo obywatelskie		Z/o	18	9	9						9	9					

L.p.	Nazwa przedmiotu	Forma/ilość zaliczeń		RAZEM GODZIN			I ROK				II ROK				III ROK			
		E	Z	Σ	Wy.	Ćw.	Semestr 1		Semestr 2		Semestr 3		Semestr 4		Semestr 5		Semestr 6	
							Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.	Wy.	Ćw.
30	Etyka społeczna		Z/o	18	9	9							9	9				
31	Socjologia miasta i wsi		Z/o	18	9	9							9	9				
32	Socjologia edukacji		Z/o	18	9	9							9	9				
33	Podstawy zarządzania i organizacji	E		27	18	9							18	9				
34	Wykład monograficzny		Z	18	18	0							18					
35	Seminarium licencjackie	E		54	0	54							18			18		18
36	Socjologia kultury	E		18	9	9							9	9				
37	Zarządzanie wiedzą		Z/o	9	0	9							9					
38	Socjologia polityki		Z/o	18	9	9									9	9		
39	Polityka społeczna i praca socjalna		Z/o	18	9	9									9	9		
40	System polityczny i samorządowy RP		Z/o	18	9	9									9	9		
41	Wiedza o organizacjach pozarządowych		Z/o	18	9	9									9	9		
D.	Przedmioty specjalnościowe	8	3	384	168	216	0	0	0	0	0	0	0	0	120	132	48	84
42	Historia i teoria mediów	E		48	24	24									24	24		
43	Marketing polityczny	E		36	12	24									12	24		
44	Formy i gatunki dziennikarskie	E		48	24	24									24	24		
45	Media regionalne	E		24	12	12									12	12		
46	Międzynarodowe stosunki gospodarcze	E		48	24	24									24	24		
47	Partie i systemy partyjne	E		48	24	24									24	24		
48	Polityka narodowościowa	E		36	12	24											12	24
49	Prawo prasowe	E		24	12	12											12	12
50	Public Relations – teoria i praktyka		Z/o	24	12	12											12	12
51	System prawa RP		Z/o	24	12	12											12	12
52	Warsztaty dziennikarskie – prasa, radio, telewizja		Z/o	24	0	24												24
				0	0	0												
				0	0	0												
SUMA A+B+C+D		godzin		1410	609	801	90	135	117	117	90	135	108	126	156	186	48	102
		egzaminów					225		234		225		234		342		150	
		zaliczeń																

Legenda: Σ - suma godzin, Wy. -- wykład, Ćw.- ćwiczenia, Kon. - konwersatoria. Pole oznaczone rastrem - - egzamin z przedmiotu

Uwagi:

- 1 przedmiot do wyboru przez słuchacza: z zakresu: historii Polski po 1945 r., kultury pogranicza z elementami kultury czeskiej i niemieckiej.**
- na studiach zaocznych przyjęto min. 0,6 ilości godzin ze studiów dziennych

Praktyka zawodowa

Praktyki (razem 15 tygodni=180 godz.):

- po I roku studiów 6 tygodni,
- po II roku studiów 8 tygodni,
- po V semestrze 1 tydzień.

3-LETNIE STUDIA LICENCJACKIE, KIERUNEK SOCJOLOGIA
SPECJALNOŚĆ: MEDIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Treści programowe pprzedmiotów (sylabusy)

A-B-C. Przedmioty ogólne, podstawowe i kierunkowe dla kierunku socjologia

Wstęp do socjologii

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Wprowadzenie studentów w podstawowe elementy wiedzy socjologicznej dotyczące istoty zjawisk, procesów i struktur społecznych. Zapoznanie z zasadniczymi pojęciami, koncepcjami i teoriami w celu umiejętności dostrzegania i interpretowania zjawisk społecznych w różnych ich przejawach i dziedzinach życia społecznego.

Opis zajęć

Prezentacja socjologii jako dyscypliny naukowej, przedstawienie przedmiotu, organizacji i statusu dyscypliny (socjologiczne specjalizacje), poziomy i wymiary opisu i penetracji życia społecznego. Ukazanie zostaną podstawowych kategorii opisu i badania życia społecznego. Omówiony będzie kontekst jednostka–społeczeństwo, statyczne i dynamiczne wymiary życia zbiorowego. Uwzględniony będzie dorobek klasycznej socjologii oraz współczesnych koncepcji i trendów ponowoczesnych w tej dyscyplinie.

Literatura

Bauman Z., *Socjologia*, Poznań 1996;

Berger P.L., *Zaproszenie do socjologii*, Warszawa 2001.

Encyklopedia socjologiczna, t.1,2,3,4, Warszawa 1998, 1999, 2000, 2002;

Giddens A., *Socjologia. Zwięzłe, lecz krytyczne wprowadzenie*, Poznań 1998.

Goodman N., *Wstęp do socjologii*, Poznań 1999;
Kosiński S., *Socjologia ogólna. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1987;
Mendras H., *Elementy socjologii*, Wrocław 1997;
***Socjologia ogólna. Wybrane problemy*, red. J. Polakowska-Kujawa,
Warszawa 1999;**
***Socjologia w Polsce*, red. Z. Krawczyk, K. Sowa, Rzeszów 1998;**
Sztompka P., *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002.
Turner J.H., *Socjologia. Koncepcje i ich zastosowanie*, Poznań 1998;
Znaniecki F., *Wstęp do socjologii*, Warszawa 1988.

Antropologia społeczna i kulturowa

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Przedmiot stawia za cel wykształcenie zdolności postrzegania człowieka w jego kontekście społecznym i kulturowo-cywilizacyjnym. Wprowadzenie studentów do analizy wspólnych cech ludzkich przejawów życia społecznego (w odróżnieniu od cywilizacji przedprzemysłowej) i kultury oraz pokazanie wielości i różnorodności społecznych światów człowieka, jak również komponentów transkulturowych i uniwersalnych, które wyróżniają go spośród istot żywych.

Opis zajęć

Zapoznanie studentów z zagadnieniami, którymi zajmuje się antropologia społeczna i kultury (rola antropologii i antropologa we współczesnym świecie). Ukazanie różnorodności kultur, ich względności i uniwersalności. Analizowane będą m.in. następujące zagadnienia: człowiek i jego rodowód, pokrewieństwa i pochodzenia, grupy płci i grupy wieku, rodzina i systemy pokrewieństwa, religii, obrzędów, rytuałów i symboli, etniczności i wielokulturowości, globalizacji kultury i nowego pojęcia lokalności, kultury popularnej. Metoda antropologiczna może służyć np. analizie kultury organizacji współczesnych przedsiębiorstw, zachowań ludzkich, stylów pracy i przywództwa w organizacjach działających w przestrzeni wielokulturowej.

Literatura

Antropologia społeczna Bronisława Malinowskiego, red. M. Flis, A.K. Paluch, Warszawa 1985;

Benedict R., *Wzory kultury*, Warszawa 1966;

Brozi J.K., *Antropologia kulturowa, t.1,2*, Lublin 1992, 1993.

Burszta J.W., *Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje*, Poznań 1998;

- Damrosz J., *Kultura ludowa w społeczeństwie industrialnym*, Warszawa 1992;
- Firth R.W., *Spółeczności ludzkie. Wstęp do antropologii społecznej*, Warszawa 1965;
- Kempny M., *Antropologia bez dogmatów – teoria społeczna bez iluzji*, Warszawa 1994;
- Kroeber A.L., *Istota kultury*, Warszawa 1989;
- Linton R., *Kulturowe podstawy osobowości*, Warszawa 1975;
- Mauss M., *Socjologia i antropologia*, Warszawa 1973.
- Nowicka E., *Świat człowieka – świat kultury. Systematyczny wykład problemów antropologii kulturowej*, Warszawa 1991;
- Olszewska-Dyoniziak B., *Spółeczeństwo i kultura. Szkice z antropologii kulturowej*, Kraków 1994;
- Olszewska-Dyoniziak B., *Zarys antropologii kultury*, Kraków 1996;
- Olszewska-Dyoniziak B., *Oblicza kultury. Wstęp do antropologii międzynarodowej komunikacji*, Kraków 1998;
- Socjologia a antropologia*, red. E. Tarkowska, Wrocław 1992;

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest wykształcenie umiejętności racjonalnej analizy sytuacji problemowej oraz logicznego wnioskowania. Nabycie umiejętności ścisłego wyrażania myśli, definiowania i klasyfikowania pojęć i zjawisk. Studenci powinni uzyskać niezbędne podstawy wiedzy o wnioskowaniu, związkach logicznych i zasad przyczynowości zdarzeń procesów. Omówione zostaną problemy formułowania i kontroli twierdzeń naukowych.

Opis zajęć

Na zajęciach studenci poznają podstawowe pojęcia logiki, takie jak wynikanie i równoważność zdań. Przedstawione zostaną sposoby wykorzystania pojęć takich m.in. jak: definicje, klasyfikacja, typologizacja, twierdzenia logiczne, wnioskowanie redukcyjne, indukcyjne, dedukcyjne, kanony wnioskowania, prawdopodobieństwo, sprawdzanie hipotez, typy rozumowania - w ogólnej metodologii nauk.

Literatura

- Ajdukiewicz K., *Logika pragmatyczna*, Warszawa 1974;
 Bocheński J.M., *Współczesne metody myślenia*, Poznań 1992;
 Kmita J., *Wykłady z logiki i metodologii nauk*, Warszawa 1975;
 Kotarbiński T., *Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk*, Warszawa 1974.
Logika formalna. Zarys encyklopedyczny, red. W. Marciszewski, Warszawa 1987;
 Nowak S., *Metodologia nauk społecznych*, Warszawa 1985;
 Pieter J., *Ogólna metodologia pracy naukowej*, Wrocław 1967;
 Popper K.R., *W poszukiwaniu lepszego świata*, Warszawa 1997;
 Porębska M., Suchoń W., *Elementarne wprowadzenie w logikę formalną*, Warszawa 1991;
 Ziemiński Z., *Logika praktyczna*, Warszawa 1996;

Ziemski S., *Problemy dobrej diagnozy*, Warszawa 1974;
Zimny Z.M., *Metodologia badań społecznych. Wprowadzenie*, Częstochowa 2000;

Wprowadzenie do filozofii

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 60, wykłady 30, ćwiczenia 30

Cele przedmiotu

Celem zajęć będzie próba odpowiedzi na nurtujące i dyskutowane - od starożytności po nowożytność – pytania stawiane przez człowieka oraz kształtowanie umiejętności przeprowadzenia pogłębionej refleksji nad aktualnymi zjawiskami kulturowymi, społecznymi i politycznymi.

Opis zajęć

W ramach zajęć zostaną omówione podstawowe pojęcia i spory filozoficzne, działy filozofii, różne metody jej uprawiania. Tematem zajęć będą pytania dotyczące świata, jego istoty, struktury, jego poznawalności, roli języka w teorii poznania, znaczenie wartości etycznych i estetycznych. Analizowane będą kategorie ważne dla człowieka od najdawniejszych czasów, takie jak: prawda, piękno, rozum, dobro, zło, sens życia. Nakreślone zostaną nurty i kierunki filozofii klasycznej i współczesnej.

Literatura

Bocheński J.M., *Ku filozoficznemu myśleniu*, Warszawa 1986;
Ingarden R., *Książeczka o człowieku*, Kraków 1982;
Hempoliński M., *Filozofia współczesna. Wprowadzenie do zagadnień i kierunków*, Warszawa 1988;
Kot W., *Współczesne kierunki filozoficzne*, Warszawa 1989;
Kowalczyk S., *Człowiek a społeczność. Zarys filozofii społecznej*, Lublin 1994;
Legowicz J., *Zarys historii filozofii*, Warszawa 1986;
Martens E., Schnädel-Bach, *Filozofia. Podstawowe pytania*, Warszawa 1995;

Opara S., *Filozofia. Współczesne kierunki i problemy*, Warszawa 1999;
Pietruska-Madej E., *Wiedza i człowiek*, Warszawa 1997;
Stępień B.A., *Elementy filozofii*, Lublin 1986;
Tatarkiewicz W., *Historia filozofii, t.1,2,3*, Warszawa 1986.

Historia myśli społecznej

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi wizjami rzeczywistości społecznej, tworzonymi od starożytności do końca XX w. Student powinien postrzegać rozwój idei, jako reakcję na aktualną sytuację świata i sytuację człowieka w świecie.

Opis zajęć

Student zapoznaje się z twórczością autorów, którzy zbudowali fundament socjologii jako nauki społecznej, i nadal wywierają wpływ na współczesne problemy rozstrzygane w obrębie tej dyscypliny. Znajomość klasyków myśli społecznej pozwala na zrozumienie pojęć, hipotez i teorii współczesnej socjologii.

Literatura

Encyklopedia socjologiczna, t. 1, 2, 3, 4, Warszawa 1998, 1999, 2000, 2002;
Historia europejskiej myśli społecznej. Wybór tekstów źródłowych, red. S. Solecki, Rzeszów 2000;
Jelonek W.A., Tyszka K., *Koncepcje rozwoju społecznego*, Warszawa 2001;
Kowalczyk S., *Człowiek a społeczność. Zarys filozofii społecznej*, Lublin 1994;
Król M., *Historia myśli politycznej*, Gdańsk 1998;
Kulesza W., *Ideologie naszych czasów*, Warszawa 1996;
Ockenfels W., *Myśl społeczna Kościoła katolickiego od Leona XIII do Jana Pawła II*, wyd.Struga 1988;

Popper K.R., *Spółeczeństwo otwarte i jego wrogowie*, Warszawa 1993;
Szacki J., *Historia myśli socjologicznej. Wydanie nowe*, Warszawa 2002;
Szczepański J., *Socjologia. Rozwój problematyki i metod*, Warszawa 1967.

Metodologia badań społecznych

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Zapoznanie studentów problematyką badań empirycznych w naukach społecznych i kształtowanie samodzielnej umiejętności przygotowania, prowadzenia i opracowania materiałów empirycznych.

Opis zajęć

Omówione zostaną zagadnienia związane ze specyfiką nauk społecznych. Przedstawione zostaną główne tendencje teoretyczne i metodologiczne w naukach społecznych i ich konsekwencje dla toku przygotowania i realizacji badań empirycznych. Ogólnie zostanie scharakteryzowana aparatura pojęciowa i tok postępowania badawczego oraz niektóre źródła informacji w badaniach socjologicznych (ankieta, wywiad, obserwacja, analiza dokumentów...). Przedstawione zostaną typowe metody i procedury badawcze (m.in. metoda indywidualnych przypadków, monograficzne badania terenowe, badania eksperymentalne, badania sondażowe). Na tym tle zostanie ukazany proces konstruowania siatki pojęciowej, budowy hipotez, operacjonalizacji zmiennych, budowy narzędzi badawczych, doboru prób, prowadzenia i opracowania wyników badań.

Literatura

Babiński G., *Wybrane zagadnienia z metodologii socjologicznych badań empirycznych*, Kraków 1980;

Badania empiryczne w socjologii. Wybór tekstów, opr. M. Malikowski, M. Niezgodą, Tyczyn 1997;

Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, Warszawa 1996;

Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001;

Kaczmarczyk S., *Badania marketingowe. Metody i techniki*, Warszawa 2002;

Lutyński J., *Metody badań społecznych. Wybrane zagadnienia*, Łódź 2000;

Łobocki M., *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*, Kraków 1999;

Mayntz R., Holm K., Hübner P., *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, Warszawa 1985;

Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 1985;

Orientacje w metodologii badań pedagogicznych, red. S. Palka, Kraków 1998;

Spojrzenie na metodę. Studia z metodologii badań socjologicznych, red. H. Domański, K. Lutyńska, A. Rostocki, Warszawa 1999;

Społeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów, red. J. Brzeziński, J. Siuty, Poznań 1991;

Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1995;

Zimny Z.M., *Metodologia badań społecznych*, Częstochowa 2000;

Pracownia komputerowa (technologia informacyjna)

Realizacja przedmiotu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 45, konwersatorium 45

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest zapoznanie z budową systemu komputerowego, przybliżenie terminologii z dziedziny komputerowej i wyrobienie umiejętności poprawnego jej stosowania. Przygotowanie do samodzielnej pracy z komputerem i obsługi komputera w zakresie opanowania podstawowych umiejętności pracy w środowisku Windows wraz z możliwością pracy w pakiecie MS-Office.

Opis zajęć

Studenci zostają zapoznani z podstawowymi problemami wynikającymi z użytkowania komputerów. Uczestnik zajęć powinien posiadać umiejętność posługiwania się edytorem tekstu, arkuszem kalkulacyjnym, bazą danych i obsługiwania przeglądarek internetowych. Zdobyte umiejętności powinny stanowić podstawę do samodzielnego pisania prac zaliczeniowych (przypisy, załączniki, tabele, wykresy, bibliografie).

Literatura

- Goban-Klas T., Media i komunikowanie masowe. Teorie analizy prasy, radia, telewizji i internetu, Warszawa-Kraków 1999;
- Juszczak S., Człowiek w świecie elektronicznych mediów - szanse i zagrożenia, Katowice 2000;
- Juszczak S., Podstawy informatyki dla pedagogów, Kraków 1999;
- PC WORLD KOMPUTER, miesięcznik, roczniki 1998-2002;
- Podręcznik użytkownika – Microsoft Excel 2000, Microsoft Corporation 2000;
- Podręcznik użytkownika – Microsoft Windows, Microsoft Corporation 2000;
- Podręcznik użytkownika – Microsoft Word 2000, Microsoft Corporation 2000;
- Zasępa T., Media, człowiek, społeczeństwo. Doświadczenia europejsko-amerykańskie, Gdańsk 2000.

Lektorat z języka obcego

Realizacja programu

Rok I, II, semestr I, II, III

Liczba godz. 120, konwersatorium 120

Cele przedmiotu

Celem kursu jest poszerzenie znajomości języka obcego w zakresie:

- komunikatywnego użycia języka,
- rozumienia tekstu czytanego,
- rozumienia ze słuchu,
- redagowanie tekstów (listy, krótkie opowiadania, etc.),
- słowotwórstwa.

Treść zajęć:

JĘZYK ANGIELSKI

Grupa średnio zaawansowana

Materiał leksykalny

- complaining about ailments and illnesses;
- talking about recent changes;
- asking for/giving permission;
- story- telling;
- describing dangerous experiences;
- apologising;
- describing landmarks;
- talking about museums;
- asking for information;
- providing information;
- talking about safety rules at home, in the street, etc.;
- giving warnings;
- giving instructions;
- asking for/ giving permission;
- positive and negative agreement (so/neither do/have/etc. I/they/etc.);
- talking about environment;
- talking about hypothetical situations;
- giving advice;
- describing a holiday resort;
- talking about holiday adventures;

- talking about weather;
- making and responding to suggestions;
- booking a hotel room;
- talking about festivals and celebrations;
- giving directions;
- talking about animals/pets;
- discussing environmental issues (endangered species);
- arranging to meet somebody;
- talking about technology (computers, the Internet);
- reactions and comments.
- vocabulary connected with career and achievement (training, ambitious, success, experience, etc.);
- words connected with dangerous situations (adjectives describing feelings [surprised, frightened, horrified], other words connected with the topic [giant squid, quicksand, sink, trapped, cave, etc.]);
- vocabulary connected with describing places of interest, museums (legend, chapel, statue, etc.);
- vocabulary connected with science and arts (invent, discover, compose, build, etc.);
- materials (iron, marble, etc.);
- vocabulary connected with safety and danger (electric matches, safety gate, keep in a safe place, etc.);
- vocabulary connected with emergencies (ambulance, suffer injuries, save, etc.);
- vocabulary connected with environmental problems and solving environmental problems (rainforests, pollution, endangered species, plant trees, recycling etc.);
- vocabulary used when describing a hotel/holiday resort (facility, situated, chef, etc.);
- vocabulary connected with holiday experiences (relaxing, view, sleeping bag, outdoor activities, etc.);
- words used for describing weather;
- directions (east, north- east, etc.);
- vocabulary connected with festivals, celebrations (fancy dress party, strings, street performers, etc.);
- clothes;
- words connected with entertainment (concert, stage, lead, singer, etc.);
- vocabulary connected with describing animals (reptile, horn, fin, beak, etc.);
- words connected with endangered species problem (captivity, extinction, die out, etc.);
- vocabulary connected with computers (keyboard; mouse, e-mail, surfing the net, load, etc.).

Material gramatyczny

- Present Perfect tenses;
- Present Perfect vs. Past Simple;
- Present Perfect Continuous tenses;
- *have to, should*;
- Past Perfect tenses;
- Past Perfect vs. Past Continuous;
- Past Perfect vs. Past Simple vs. Past Continuous;
- time clauses with past meaning;
- Passive Voice (all the learnt tenses);
- too vs. enough;
- imperative;
- *might/could* – expressing possibility;
- *have to vs. must, mustn't/don't have to* – expressing (the lack of) necessity and obligation;

- *can/be allowed to* –expressing (the lack of) permission;
 - *had to/didn't have to, could, couldn't*;
 - reflexive pronouns;
 - 2nd type conditional sentences;
 - 0, 1st and 2nd type conditional sentences;
 - relative clauses with *who/where/which*;
 - *some/any/no* and their compounds;
 - infinitive vs. gerund;
 - bare infinitive structures (modal verbs, make, let);
 - Reported Speech (statements and questions);
 - *say* vs. *tell*;
 - reported commands/instructions;
 - Reported Speech – revision;
 - exclamations;
 - Question Tags;
 - articles;
 - Present Continuous vs. Present Simple;
 - dynamic and static verbs;
 - relative pronouns;
 - frequency adverbs and their position in sentences;
 - word building: adjective endings: - ous, - ful, - ible, - ing, - ed, - ive;
 - Past Simple vs. Past Continuous;
 - Past Simple vs. Present Perfect;
 - Present Perfect vs. Present Perfect Continuous;
 - time words used with the above mentioned tenses;
 - prepositions of place;
 - definite article;
 - *so/such ... that* structure;
 - narrative tenses: Past Simple and Past Continuous;
 - Present Participle clauses (avoiding repetition);
 - Direct Speech;
 - Past Perfect vs. Past Perfect Continuous;
 - *must, mustn't, needn't, have to, don't have to, (not) to be allowed to*;
 - comparisons: *as ... as, more ... than, less ... than*;
 - Past Simple vs. Past Perfect and Past Perfect Continuous;
 - future expressions: *will, going to*, Present Continuous tenses;
 - 1st type Conditional;
 - Reported Speech: statements and questions;
 - *say* vs. *tell*.
- ms; joining beginning
with suitable endings; (listening III);
choosing the right sequence words (each time two options are given);

LITERATURA

Evans V., Dooley J., *Enterprise Three*, Express Publishing 1997;

Evans V., Dooley J., *Enterprise Three. Workbook*, Express Publishing 1997;

Wallwork A., *The Book of Days, a resource book of activities for special days in the year*. CUP 1999;

Wallwork A., *Discussions A-Z Advanced. A resource book of speaking activities*. CUP 1997;

Redman S.: A way With Words. CUP 1997;

Przy realizacji programu przewidziano wykorzystanie: taśm magnetofonowych towarzyszących podręcznikom i taśmy video: do podręcznika Enterprise Three Introducing Great Britain, Longman, London, Longman;

JĘZYK NIEMIECKI

Gramatyka

- System dźwiękowy języka niemieckiego
- Ćwiczenia z wymowy
- Odmiana czasownika przez osoby
- Zaimki osobowe
- Forma grzecznościowa
- Czasowniki „sein” i „haben”
- Czasowniki e>i
- Syntagmy: zdanie proste oznajmujące, tworzenie pytań, rama zdaniowa (zwrot „ich möchte”)
- Przeczenie „nein”, „nicht”, „kein”
- Rzeczowniki (rodzaj, liczba mnoga, rzeczowniki złożone)
- Liczebniki
- czas przeszły Präteritum dla „haben” i „sein”
- czas przeszły Perfekt z „haben” i „sein”
- czasowniki słabe i mocne
- czasowniki złożone
- czasowniki modalne „können” i „mögen”
- przypadek rzeczownika Akkusativ i Dativ
- zaimki Possesivpronomen
- przymiotniki i przysłówki - antonimy (warm≠kalt, krank≠gesund...)
- liczebniki porządkowe
- wyrażenie bezosobowe „man”
- podsumowanie znanych wiadomości o czasownikach oraz forma

Partizip II

- powtórka i kolokwium z czasu Perfekt
- tryb rozkazujący - trzy formy
- deklinacja rzeczownika
- przyimki z przypadkami Dativ i Akkusativ (an, auf, in, unter, über, neben, vor, hinter, zwischen),
Dativ (von, bei, mit, zu), Akkusativ (für)

- sprawdzian pisemny z deklinacji rzeczowników
- wprowadzenie do deklinacji zaimków osobowych
- wyrażenie bezosobowe z „es”
- deklinacja rzeczownika – powtórzenie
- czasowniki modalne
- czas przeszły Präteritum, - sprawdzian pisemny z Präteritum
 - syntagmy: rodzaje, zdanie podrzędnie złożone z „daß” i „weil”
 - stopniowanie przymiotników
 - czas przyszły Futur I
 - podsumowanie poznanych czasów
 - deklinacja przymiotników
 - wprowadzenie do strony biernej Passiv

Słownictwo z zakresu:

- kraje, narodowości, języki
- potrawy i napoje
- artykuły spożywcze i artykuły pierwszej potrzeby
- dni tygodnia, miesiące
- zwroty grzecznościowe
- części ciała
- podawanie czasu
- środki komunikacji
- otaczające nas przedmioty i meble
- pory roku i zjawiska atmosferyczne
- miasto
- potrawy i posiłki
- poszerzenie słownictwa z zakresu: otaczające nas przedmioty, osoby,
- środowisko naturalne
- życie codzienne i praca
- podróżowanie

Tematy:

- Przedstawienie siebie
- Mój przyjaciel (opis i dialog)
- Robimy zakupy w kiosku, sklepie spożywczym
- Moja rodzina
- U lekarza
- Co robiłeś w minionym tygodniu?
- Mój pokój (opis)

Mój dom (opis i dialog)
Opis pogody
Plany na weekend (dialog)
Ankieta osobowa
Życiorys - CV
Opowiadanie treści dłuższego tekstu

LITERATURA

- Deutsch aktiv. Neu. Lehrbuch. 1A*, + kasetę magnetofonową, Langenscheidt KG, Berlin, Monachium 1987;
- Deutsch aktiv. Neu. Lehrbuch. 1B*, + kasetę magnetofonową, Langenscheidt KG, Berlin, Monachium, 1987;
- Deutsch konkret. Lehrbuch 1*, Langenscheidt – Polska Oficyna Wydawnicza „BGW”, Warszawa 1993;
- Czochralski, Namowicz i.in., *Akademicki podręcznik języka niemieckiego*, Warszawa 1997;
- Łuszczak, Szulc, Wawrzyniak, *Gramatyka języka niemieckiego*, Warszawa 1991;
- Schulz, Griesbach, *Deutsche Sprache für Ausländer*, Max Hueber Verlag Monachium 1987;
- Szulc, *Wymowa niemiecka*, Warszawa 1969;

Wychowanie fizyczne – sport do wyboru

Realizacja programu

Rok I, semestr I, II

Liczba godz. 60, ćwiczenia 60

Cele przedmiotu

Zadaniem przedmiotu jest takie przygotowanie studentów, aby nabyta kultura fizyczna i umiejętności sportowe pozwalały im sprawnie wykonywać zawód i zachęcały do dalszego dbania o rozwój własnej kondycji fizycznej. Student wybiera dyscyplinę sportową.

Treść zajęć

PLYWANIE (I RATOWNICTWO WODNE)

1. Zaznajomienie studentów z podstawowymi cechami środowiska wodnego i treściami wstępnego etapu nauczania pływania: siły działające na ciało w środowisku wodnym, ogólna charakterystyka wstępnego etapu nauczania, warunki decydujące o powodzeniu nauki pływania, rola zabaw i gier ruchowych w oswojaniu z wodą i w nauczaniu pływania.

2. Przepisy sportowe FINA i PZP. Organizacja zawodów pływackich.

LEKKA ATLETYKA

1. Kształtowanie sprawności motorycznej ze szczególnym uwzględnieniem szybkości i wytrzymałości. 2. Opanowanie podstawowych form ruchowych lekkoatletycznych oraz umiejętności technicznych wybranych konkurencji. 3. Kształtowanie aktywnej postawy w wyrabianiu ogólnej i specjalnej sprawności ruchowej.

KOSZYKÓWKA

1. Zajęcia organizacyjne. 2. Zasady metody i formy nauczania historii koszykówki. 3. Poruszanie się koszykarza po boisku (starty, zatrzymania, bieg ze zmianą tempa i kierunku). 4. Chwyty i podania. 5. Kozłowanie. 6. Rzuty do kosza. 7. Obroty i zwody. 8. Indywidualny atak. 9. Indywidualna obrona. 10. Atak pozycyjny bez środkowych. 11. Systemy rozgrywek, regulamin zawodów.

PIŁKA NOŻNA

1. Metodyka nauczania prowadzenia piłki nogą. 2. Metodyka nauczania uderzenia piłki nogą. 3. Metodyka nauczania przyjęcia piłki. 4. Metodyka nauczania uderzenia piłki głową. 5. Metodyka nauczania strzałów do bramki. 6. Doskonalenie poznanych elementów technicznych w ćwiczeniach kompleksowych. 7. Metodyka nauczania dryblingu. 8. Technika gry bramkarza. 9. Doskonalenie elementów technicznych w grach i zabawach ruchowych. 10. Metodyka nauczania taktyki atakowania. 11. Metodyka nauczania taktyki bronienia (obrony). 12. Kombinacje ofensywne i defensywne wobec gry przeciwnika. 13. Zaliczenie praktyczne

PIŁKA SIATKOWA

1. Postawy siatkarskie, sposoby poruszania się i praca nóg. 2. Odbicie sposobem górnym. 3. Odbicie sposobem dolnym. 4. Zagrywka. 5. Przyjęcie zagrywki, pozycja ciała. 6. Zastawianie (blok). 7. Atak. 8. Taktyka.

PIŁKA RĘCZNA

Wykazanie się praktycznymi umiejętnościami związanymi z opanowaniem podstawowych elementów technicznych i taktycznych w stopniu pozwalającym na poprawne demonstrowanie techniki specjalnej obejmującej: 1. Indywidualną technikę ataku. 2. Indywidualną technikę obrony. 3. Technikę gry bramkarza. 4. Taktykę atakowania. 5. Taktykę bronienia.

GIMNASTYKA

1. Ćwiczenia zwinnościowo-akrobatyczne (kobiety i mężczyźni). 2. Poręcze asymetryczne (kobiety), mężczyźni program ten wykonują na drążku. 3. Ćwiczenia na równoważni (kobiety). 4. Poręcze symetryczne (mężczyźni). 5. Ćwiczenia na kółkach (mężczyźni). 6. Skoki gimnastyczne (kobiety i mężczyźni).

ZABAWY I GRY MUZYCZNO-RUCHOWE

1. Wspólne cechy muzyki i ruchu, wartości nut, metrum, taktowanie. 2. Podstawowe wiadomości dotyczące technik tanecznych (technika wolna, elementy techniki klasycznej, elementy modern jazzu). 3. Najważniejsze informacje na temat tańców narodowych. 4. Klasyfikacja i rodzaje tańców towarzyskich. 5. Samodzielne ułożenie i umiejętność wykonania układów tanecznych wybranych tańców. 6. Podstawowe elementy rehabilitacji ruchowej osób niepełnosprawnych. 7. Organizacja imprez sportowych dla osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych.

Metody statystyczne w socjologii

Realizacja programu

Rok I, semestr II

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Treści i cele kształcenia powiązано - w miarę możliwości - z jednej strony z realizowanym przedmiotem metodologia badań, z drugiej ukierunkowano na przyswojenie przez studentów praktycznych umiejętności stosowania metod statystycznych w procedurach badawczych nauk społecznych. Ważnym elementem jest poszukiwanie prawdy, umiejętność formułowania hipotez badawczych i uzyskanie wysokiego poziomu trafności i rzetelności przeprowadzonych analiz i precyzji formułowanych wniosków.

Opis zajęć

Zajęcia z metod statystycznych mają umożliwić zdobycie wiedzy z zakresu opracowywania i analizy danych gromadzonych wyniki zastosowania podejścia ilościowego w badaniach społecznych. Mają stanowić teoretyczne i praktyczne przygotowanie umiejętnego korzystania i poprawnego interpretowania wyników statystycznej analizy badań empirycznych (m.in. zmienne statystyczne, dobór próby, zarządzanie danymi, statystyka opisowa, wnioskowanie statystyczne, testy, korelacje i regresje, analiza wariancji, prezentacja materiału statystycznego). Zajęcia stanowią wprowadzenie indywidualnej nauki za pomocą odpowiednich programów komputerowych (*SPSS, Statistica, Excel*). Zdobyta wiedza powinna stanowić teoretyczną i praktyczną umiejętność w korzystaniu i interpretowaniu wyników statystycznych analiz badań empirycznych i marketingowych.

Literatura

- Augustyniak H., *Statystyka opisowa z elementami demografii*, Poznań 1999;
Białock M. H., *Statystyka dla socjologów*, Warszawa 1977;
Ferguson G., Takane Y, *Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice*, Warszawa 1999;
Gruszczyński L., *Elementy statystyki dla socjologów*, Katowice 1986;
Gruszczyński L.A., *Kwestionariusze w socjologii. Budowa narzędzi do badań surveyowskich*, Katowice 2001;

Koronacki J., Mielniczuk J., *Statystyka*, Warszawa 2001;
Nachimias D., Frankfort-Nachimias Ch., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
Nowaczyk Cz., *Podstawy metod statystycznych dla pedagogów*, Warszawa-Poznań 1985;
Nycz E., *Elementy statystyki*, Opole 1997;
Sobczyk M., *Statystyka*, Warszawa 2001;
Sojka E., *Statystyka w przykładach i zadaniach*, Tychy 2001;
***Statystyka ogólna*, red. M. Woźniak, Kraków 2002;**
Walesiak M., *Metody analizy danych marketingowych*, Warszawa 1996;

Współczesne teorie socjologiczne

Realizacja programu

Rok I, semestr II

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z najważniejszymi socjologicznymi wizjami świata społecznego oraz paradygmatami w teoriach socjologicznych XIX, XX w. i początku XXI w., tłumaczącymi współczesne zjawiska i procesy społeczne oraz ukazanie praktycznej roli teorii socjologicznej.

Opis zajęć

Zapoznanie z współczesnymi teoriami z głównego nurtu socjologii (opartych na ogólnych modelach rzeczywistości społecznej) i teoriami z pogranicza socjologii i innych nauk społecznych. Tematy wiodące to m.in.: jednostka a zbiorowości społeczne, system społeczny, funkcje, struktura, konflikt, świadomość, wiedza, wartości i znaczenia. Zajęcia powinny pomóc w interpretacji społecznych i kulturowych zjawisk zachodzących w świecie współczesnym z perspektywy różnych orientacji teoretycznych a także w projektowaniu badań prowadzonych na gruncie tych orientacji (Teorie: strukturalno-funkcjonalne, konfliktu, wymiany społecznej, interakcjonizmu, fenomenologii, etnometodologii, krytyczne, postmodernistyczne).

Literatura

Elementy teorii socjologicznych, red. W. Derczyński, A. Jasińska-Kania, J. Szacki, Warszawa 1975;

Encyklopedia socjologiczna, t. 1, 2, 3, 4, Warszawa 1998, 1999, 2000, 2002;

Jelonek W.A., Tyszka K., *Koncepcje rozwoju społecznego*, Warszawa 2001;

Kozakiewicz H., *Zwierciadło społecznego świata*, Warszawa 1991;

Krytyczne szkice o współczesnych teoriach socjologicznych, red. L.G., Ionin, G.W., Osipow, Warszawa 1987;

Manterys A., *Wielość rzeczywistości w teoriach socjologicznych*, Warszawa 1997;

Misztal B., *Teoria socjologiczna a praktyka społeczna*, Kraków 2000;
Mokrzycki E., *Socjologia w filozoficznym kontekście*, Warszawa 1990;
Popper K.R., *Nędza historycyzmu*, Warszawa 1999;
Racjonalność współczesności. Między filozofią a socjologią, red. H. Kozakiewicz, E. Mokrzycki, M.J. Siemek, Warszawa 1992.
Szacki J., *Historia myśli socjologicznej. Wydanie nowe*, Warszawa 2002;
Sztompka P., *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002.
Turner J.H., *Struktura teorii socjologicznej*, Warszawa 1985.

Komunikacja społeczna

Realizacja programu

Rok I, semestr II

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celami poznawczymi realizowanymi w ramach zajęć jest analiza kluczowych teorii opisujących społeczny proces komunikowania w aspekcie mikro- i makrospołecznym. Szczególny nacisk położony zostanie na praktyczny dorobek komunikacji społecznej (tj. systemy medialne i socjotechniczne metody manipulacji).

Opis zajęć

Zaznajomienie z wybranymi teoriami komunikowania interpersonalnego. Komunikowanie werbalne a komunikowanie niewerbalne. Struktura aktu komunikacyjnego. Typologie aktów komunikacyjnych w świetle wybranych teorii. Zasady i modele konwersacji. Zastosowanie praktycznej wiedzy o komunikacji międzyludzkiej: psychoterapia, pedagogika, medycyna. Z teorii sztuki: dzieło sztuki jako akt komunikacji międzyludzkiej. Sztuka prowadzenia sporów. Teoria negocjacji. Przygotowanie się do negocjacji. Zadawanie pytań. Umiejętność słuchania. Techniki negocjacyjne. Negocjacje a potrzeby. Negocjacje a wartości. Sztuka bycia publicznego. Współpraca z mediami.

Literatura

- Argyle M., *Psychologia stosunków międzyludzkich*, Warszawa 1991;
- Berne E., *W co grają ludzie?* Warszawa 1987;
- Cialdini R., *Wywieranie wpływu na ludzi*, Gdańsk 1994;
- Donaldson M.C. i M., *Negocjacje*, Warszawa 1999;
- Eicher J., *Sztuka komunikowania się*, Łódź 1995;
- Fromm E., *O sztuce słuchania*, Warszawa 1996;
- Gaban-Klas T., *Media i komunikowanie masowe*, Kraków 2000;
- Grzesiuk L., Trzebińska E., *Jak ludzie porozumiewają się?* Warszawa 1978;
- Hall E., *Ukryty wymiar*, Warszawa 1986;

Horn S., *Tongue fu! Sztuka walki językiem, O rozwiązywaniu konfliktów słownych*, Warszawa 1999;

Krzemiński I., *Co dzieje się między ludźmi?* WNiL Open;

Lepa A., *Pedagogika mass mediów*, Łódź 1998;

McLuhan M., *Wybór tekstów*, Poznań 2001;

Nęcki Z., *Komunikacja międzyludzka*, Karków 1996;

Nęcki Z., *Komunikowanie interpersonalne*, Wrocław 1992;

Nierenberg G.I., *Sztuka negocjacji jako metoda osiągnięcia celu*, Warszawa 1994;

Podgórecki J., *Komunikacja społeczna*, Opole 1999.

Szhopenhauer A., *Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów*, Warszawa 1986;

Wiszniewski A., *Jak przekonywująco przemawiać*, Warszawa 1994;

Wstęp do psychologii

Realizacja programu

Rok I, semestr I

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Zapoznanie studenta w podstawowymi terminami i koncepcjami z zakresu psychologii, stanowiącymi podstawę dla psychologii szczegółowych kształcenia kierunkowego i specjalnościowego.

Opis zajęć

Tematyka zajęć dotyczy zagadnień związanych z regulacją stosunków człowieka z otoczeniem. Omówione zostaną niektóre koncepcje psychologii, metody badań psychologicznych mechanizmy regulacyjne, czynności: emocje, potrzeby, motywacje, a także procesy poznawcze: spostrzeganie, mowa, myślenie itp.. Studenci zapoznają się z problematyką osobowości i jej związku z otaczającą rzeczywistością. Przedmiot ma na celu dać podstawy wiedzy o funkcjonowaniu psychiki człowieka, i jego osobowości i inteligencji.

Literatura

- Bielecki J., *Wybrane zagadnienia z psychologii*, Warszawa 1986;
Brich A.; *Psychologia rozwojowa w zarysie*, Warszawa 1995;
Encyklopedia psychologii, red. W. Szewczuk, Warszawa 1998;
Hall C.S., Lindzey G., *Teorie osobowości*, Warszawa 1990;
Kozielecki J., *Koncepcje psychologiczne człowieka*, 1996;
Łukaszewski W., *Szanse rozwoju osobowości*, Warszawa 1984;
Malin T., Birch A., Wadeley A., *Wprowadzenie do psychologii*, Warszawa 1994;
Maruszewski T., *Psychologia poznawcza*, Warszawa 1996;
Obuchowski K., *Człowiek intencjonalny*, Warszawa 1993;
Sternberg R.J., *Wprowadzenie do psychologii*, Warszawa 1999;
Szewczuk W., *Podstawy psychologii*, Warszawa 2000;
Tomaszewski T., *Psychologia*, 1988;

Zimbardo P.G., Ruch F.L., *Psychologia i życie*, Warszawa 1994;

Psychologia społeczna

Realizacja programu

Rok I, semestr II

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Student w wyniku studiowania przedmiotu ma przekonać się jak dużą rolę w regulacji społecznych zachowań ludzi odgrywa zewnętrzna sytuacja.

Opis zajęć

Przedmiot jest prezentacją podstawowej wiedzy z zakresu psychologii społecznej. Student powinien osiąść podstawową wiedzę na temat mechanizmów takich zjawisk, jak: rozumienie siebie i świata społecznego, wpływ społeczny, atrakcyjność interpersonalna, agresja oraz uprzedzenia i stereotypy. Zwrócona zostanie uwaga na kształtowanie się społecznej osobowości (tożsamości) człowieka oraz na zagadnienie zmiany społecznej i jej wpływu na osobowość. Uczestnik zajęć powinien także poznać podstawy metodologii badań psychologicznych. Zajęcia mają mu też pomóc w nabyciu umiejętności odnoszenia tej wiedzy do zjawisk społecznych, z którymi ma i będzie miał do czynienia w swoim codziennym życiu i pracy zawodowej.

Literatura

Aronson E., Wilson T.D., Akert R. M., *Psychologia społeczna. Serce i umysł*, Poznań 1997;

Baley S., *Wprowadzenie do psychologii społecznej*, Warszawa 1959;

Domachowski W., *Przewodnik po psychologii społecznej*, Warszawa 1998;

Domachowski W., *Psychologia społeczna komunikacji niewerbalnej*, Toruń 1993;

Kozielecki Józef, *Transgresja i kultura*, Warszawa 1997;

Mika S., *Psychologia społeczna*, Warszawa 1986;

Psychologia. Podręcznik akademicki, red. J. Strelau, t. 3, dział VIII. Sopot 2000;

Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Warszawa 2002;

Zaborowski Z., *Współczesne problemy psychologii społecznej i psychologii osobowości*, Warszawa 1994;

Znaniński F., *Prawa psychologii społecznej*, Warszawa 1991.

Elementy ekonomii

Realizacja programu

Rok I, semestr II

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele programu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami współczesnej ekonomii przydatnej do analizy i opisu rzeczywistości gospodarczej i społecznej czasu transformacji w Polsce przełomu XX i XXI w.

Opis zajęć

Omówienie następujących tematów: ekonomia jako nauka społeczna, szkoły i kierunki w ekonomii, naukowe i ideologiczne elementy ekonomii, kapitalizm jako system i różne jego systemy, mikroekonomia (mikroekonomiczna analiza rynku producenta i konsumenta, konkurencja), makroekonomia (m.in. dochód narodowy, inwestycje, konsumpcja, oszczędności, koniunktura, recesja), gospodarka światowa a gospodarka narodowa (globalizm, handel zagraniczny, import, eksport), zintegrowany system polityki ekonomicznej i społecznej, społeczne konsekwencje kapitalistycznej gospodarki rynkowej, polityka ekonomiczna i społeczna, interwencjonizm i państwo opiekuńcze, bezrobocie.

Literatura

Begg D., Dornbusch R., Fischer S., *Makroekonomia*, Warszawa 2001;

Bowden E.V., *Ekonomia. Nauka zdrowego rozsądku*, Warszawa 2001;

Fukuyama F., *Zaufanie. Kapitał społeczny a droga do dobrobytu*, Warszawa-Wrocław 1997;

Główczyk J., *Uniwersalny słownik ekonomiczny*, Warszawa 1999;
Kabaj M., *Program przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu*, Warszawa 2001;
Kowalik T., *Współczesne systemy ekonomiczne, ewolucja, kryzys*, Warszawa 2000;
Matkowski Z., *Podstawy ekonomii. Mikroekonomia*, Warszawa 2000;
Morawski W., *Socjologia ekonomiczna*, Warszawa 2001;
Pisz Z., *Problemy społeczne transformacji w Polsce*, Opole 2001;
Samuelson P.A., Nordhaus W.D., *Ekonomia*, Warszawa 1997.

Mikrostruktury społeczne

Realizacja programu

Rok I, II semestr II, III

Liczba godz. 90, wykłady 45, ćwiczenia 45

Cele przedmiotu

Głównym celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z zagadnieniami małych struktur społecznych i ich specyfiki oraz różnych koncepcji teoretycznych, które mają zastosowanie w analizach socjologicznych na poziomie mikro-poznania i analiz zjawisk społecznych.

Opis zajęć

Analiza mikrosystemowa zjawisk i procesów społecznych: osobowość społeczna, socjalizacja, postawy, działania społeczne, typy i metody wywierania wpływu, wzory interakcji społecznych, interakcje symboliczne, negocjacje, komunikowanie społeczne i stosunki i role społeczne, powstawanie i dynamika grup, konflikty międzygrupowe i ich rozwiązywanie, problemy organizacji społecznych, przywództwo i style rządzenia, więzi społeczne, teorie grupy społecznej, grup odniesienia, integracji i dezintegracji społecznej.

Literatura

Elementy mikrosocjologii, red. J. Szmátka, Kraków 1979;
Hurrelman K., *Struktura społeczna a rozwój osobowości*, Poznań 1994;
Jacher W., *Więź społeczna w teorii i praktyce*, Katowice 1987;
Małe struktury społeczne, red. I. Machaj, Lublin 1998;

- Mika S. *Psychologia społeczna*, Warszawa 1984;
Olbrycht J., *Spoistość małej grupy społecznej*, Katowice 1987;
Rybicki P., *Struktura społecznego świata*, Warszawa 1979;
Skeris P., *Teoria grup odniesienia*, Lublin 1979;
Sommer H. (opr.), *Małe struktury społeczne. Wybór tekstów*, Tyczyn 1998;
Stephan C.W., *Wywieranie wpływu przez grupy*, Gdańsk 1999;
Szmagalski J., *Przewodzenie małym grupom. Działanie grupowe*, Warszawa 1998;
Szmatka J., *Małe struktury społeczne*, Warszawa 1989;
Turowski J., *Socjologia. Małe struktury społeczne*, Lublin 1993;
Woźniak R.B., *Zarys socjologii edukacji i zachowań społecznych*, t.1, Koszalin 1997.
Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku, red. M. Marody, Warszawa 2002;

Makrostruktury społeczne

Realizacja programu

Rok II, semestr III, IV

Liczba godz. 90, wykłady 45, ćwiczenia 45

Cele przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu funkcjonowania dużych grup społecznych oraz zagadnieniom rozwoju społecznego, globalizacji, glokalizacji, urbanizacji, społeczeństwu informatycznemu, społecznym problemom transformacji społeczeństwa.

Opis zajęć

Analizie poddane zostaną różne poziomy społecznego zorganizowania: do warstwy społecznej, klasy, ludu, narodu, państwa po system planetarny. Dokonany zostanie opis zagadnień rozwoju społecznego, procesów globalizacji, urbanizacji, społecznym problemom społeczeństwa, polityce regionalnej i lokalnej. Studenci zaznajomieni zostaną z różnymi teoriami dotyczącymi makrostruktur, oraz typami organizacji społeczeństwa, teoriami struktury i ruchliwości społecznej, systemów sprawowania władzy i przemian struktury zawodowej.

Literatura

- Encyklopedia socjologiczna, t.1,2,3,4*, Warszawa 1998, 1999, 2000, 2002;
- Goodman N., *Wstęp do socjologii*, Poznań 1999;
- Gorzela G., Szczepański M.S., Zarycki T., *Rozwój – Region – Społeczeństwo*, Warszawa 1999;
- Hryniewicz J., Jałowiecki B., *System polityczny a rozwój gospodarczy*, Warszawa 1997;
- Jacher W., *Więź społeczna w teorii i praktyce*, Katowice 1987;
- Jałowiecki B., *Społeczna przestrzeń metropolii*, Warszawa 2000;
- Markowski D., *Wielkie struktury społeczne. Teorie i realia*, Tyczyn 2000;
- Problematyka przestrzeni europejskiej*, red. A. Kukliński, Warszawa 1997;
- Rybicki P., *Struktura społecznego świata*, Warszawa 1979;
- Socjologia ogólna. Wybrane problemy*, red. J. Polakowska-Kujawa, Warszawa 1999;
- Sztompka P., *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002.
- Śląsk – Polska – Europa. Zmieniające się społeczeństwo w perspektywie lokalnej i globalnej*, red. M.S. Szczepański, A. Sułek, Katowice 1998;
- Turowski J., *Socjologia. Wielkie struktury społeczne*, Lublin 1994;
- Woźniak B.R., *Zarys socjologii edukacji i zachowań społecznych, t.1,2*, Koszalin 1997.
- Wymiary globalizacji. Aspekty polityczno-kulturowe*, red. Z.M. Nowak, Opole 2002;
- Wymiary globalizacji. Aspekty społeczno-ekonomiczne*, red. M. Duczmal, Opole 2002;
- Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku*, red. M. Marody, Warszawa 2002;
- Zarycki T., *Nowa przestrzeń społeczno-polityczna Polski*, Warszawa 1997;

Metody badań socjologicznych

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 60, wykłady 30, ćwiczenia 30

Cele przedmiotu

Kształtowanie umiejętności łączenia problematyki ogólnej, zagadnień teoretycznych metodologicznych z analizą rzeczywistych zjawisk społecznych stanowiących przedmiot badań socjologicznych.

Opis zajęć

Podstawowym zadaniem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z techniczną stroną prowadzenia badań w naukach społecznych. Zostaną ukazane jakościowe i ilościowe podejścia w badaniach. Położony zostanie nacisk na umiejętność projektowania badań empirycznych przy zastosowaniu różnych metod i technik badawczych. Podejście ilościowe zaprezentowane będzie ze szczególnym uwzględnieniem pomiaru i skal pomiarowych, zasady doboru prób, analizy i opisu materiału badawczego. Eksponowane będą różne techniki badawcze stosowane w socjologii m.in. analiza dokumentów, obserwacja, metoda biograficzna, socjometria, eksperyment oraz ankieta i wywiad. Metody badań surveyowskich, panelowych, pollingowych, trackingowych. Nakreślone zostaną zasady sporządzania raportów badawczych i prac naukowych.

Literatura

Badania empiryczne w socjologii. Wybór tekstów, opr. M. Malikowski, M. Niezgoda, Tyczyn 1997;

Daniłowicz P., Sawiński Z., Sztabiński F., Sztabiński P.B., Wejland A.P., *Podręcznik socjologicznych badań ankietowych*, Warszawa 1992;

Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001;

Gruszczyński L.A., *Elementy metod i technik badań socjologicznych*, Tychy 2002;

Gruszczyński L.A., *Kwestionariusze w socjologii. Budowa narzędzi do badań surveyowskich*, Katowice 2001;

Kaczmarczyk S., *Badania marketingowe. Metody i techniki*, Warszawa 2002;

Mayntz R., Holm K., Hübner P., *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, Warszawa 1985;

Metoda biograficzna w socjologii, red. J. Włodarka, M. Ziółkowskiego, Warszawa-Poznań 1990;

Metoda panelu. Różne aplikacje, red. Edward Hajduk, Zielona Góra 1993;

Metody badań socjologicznych, wyb. i opr. S. Nowak, Warszawa 1965;

- Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 1985;
Podręcznik ankietera, red. Z. Skawiński, P.B. Sztabiński, F. Sztabiński, Warszawa 2000;
Sołoma L., *Metody i techniki badań socjologicznych*, Olsztyn 1999;
Sułek A., *W terenie, archiwum i laboratorium. Studia nad warsztatem socjologa*, Warszawa 1990.
Sztabiński F., *Ankieta pocztowa i wywiad kwestionariuszowy*, Warszawa 1997;
Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1999;

Socjologia rozwoju społecznego

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest wskazanie na logikę praw rozwoju społecznego i przewidywania biegu dziejów; jak również zapoznanie studentów z aparaturą pojęciową, orientacjami teoretycznymi i badawczymi oraz problemami społecznymi występującymi w teoriach zmiany społecznej.

Opis zajęć

Zmiana stała się częścią życia społecznego, powodując istotne zmiany wzorów kultury i struktury społecznej znajdując odbicie w zachowaniach społecznych. Zostaną podjęte rozważania przechodzenia od społeczeństw tradycyjnych do nowoczesnych, zależności i systemu światowego, globalizacji i lokalizmu, przechodzenia od sacrum ku profanum, specyfiki epoki postmodernizmu i transformacji w krajach wschodnioeuropejskich, przewidywalności zjawisk społecznych. Wszystko zostanie omówione w kontekście teorii modernizacji, zależności, rozwoju alternatywnego. Przedmiot prowadzi od zapoznania się ze zmianami przeprowadzanymi na różnych płaszczyznach. Omówione zostanie również kierowanie mikro-zmianą, zarządzanie zmianą ze szczególnym uwzględnieniem jej roli w animacji.

Literatura

- Clarke L., *Zarządzanie zmianą*, Warszawa 1997;
Encyklopedia socjologiczna, t.4, Warszawa 2002;
Goodman N., *Wstęp do socjologii*, Poznań 1997;
Huntington S.P., *Zderzenie cywilizacji*, Warszawa 1998;
Imponderabilia wielkiej zmiany. Mentalność, wartości i więzi społeczne czasów transformacji, red. P. Sztompka, Warszawa-Kraków 1999;
Jelonek W.A., Tyszka K., *Koncepcje rozwoju społecznego*, Warszawa 2001;
Krzysztofek K., Szczepański M.S., *Zrozumieć rozwój. Od społeczeństw tradycyjnych do informatycznych*, Katowice 2002;
Naisbitt J., *Megatrendy*, Warszawa 1997.
Popper K.R., *Nędza historycyzmu*, Warszawa 1999;
Ritzer G., *McDonaldyzacja społeczeństwa*, Warszawa 1997;
Szczepański S.M., *Teorie zmian społecznych*, Katowice 1990;
Sztompka P., *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002.
Turner J.H., *Socjologia. Koncepcje i ich zastosowanie*, Poznań 1998;
Zmiana społeczna. Teorie i doświadczenia polskie, red. J. Kurczewska, Warszawa 1999.

Socjologia problemów społecznych

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Umiejętność dostrzegania, identyfikacji, opisu i wyjaśniania przez studentów problemów społecznych w mikrośrodowisku i mezo-przestrzeni społecznej.

Opis zajęć

Teoretyczne zakorzenienie zjawisk uznawanych za “problemy społeczne”. Analiza obszarów życia zbiorowego, które w polskim społeczeństwie zinstytucjonalizowane są jako problemy społeczne, tj. pijaństwo, narkomania, dezorganizacja rodziny, przestępczość, bezrobocie, kryzys mieszkaniowy, załamanie systemu edukacyjnego, reprodukcja społeczna i kulturowa, kryzys systemu ubezpieczeń społecznych, itp. Ukazane zostaną rozmaite sposoby, którymi zorganizowane społeczeństwo usiłuje sobie poradzić z tym, co samo uznaje za problemy społeczne.

Literatura

Cnoty i instytucje obywatelskie w społeczności lokalnej, red. M.S. Szczepański, P. Rojek, Tychy 2001;

Czekaj K., Gorlach K., Leśniak M., *Labirynty współczesnego społeczeństwa*, Katowice 1998;

Dziedzictwo i perspektywy miasta i jego mieszkańców, red. E. Nycz, Z. Wiertelorz, Opole 2002;

Dziedzictwo kulturowe pogranicza i samorządność w przemianach lokalnych Śląska Opolskiego, red. E. Nycz, J. Kosowska-Rataj, Opole 2001;

Jak żyją Polacy, H. Romański, A. Ostrowskiej, A. Rycharda, Warszawa 2000;

Kocik L., *Trauma i eurosceptycyzm polskiej wsi*, Kraków 2001;

Mach Z., *Niechciane miasta. Migracje i tożsamość społeczna*, Kraków 1998;

Mała ojczyzna. Kultura-Edukacja-Rozwój Lokalny, red. W. Theiss, Warszawa 2001;

Nowa rzeczywistość. Oceny i opinie 1989-1999, red. K. Zagórski, M. Strzeszewski, Warszawa 2000;

Socjologia problemów społecznych, red. K.W. Frieske, P. Poławski Warszawa 1999;

Socjologia problemów społecznych. Teorie problemów rzeczywistość, red. K. Frieske, Warszawa 1987;

Strategie i systemy. Polacy w obliczu zmiany społecznej, red. A. Giza-Poleszczuk, M. Marody, A. Rychard, Warszawa 2000.

Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku, red. M. Marody, Warszawa 2002;

Z zagadnień socjologii stosowanej, red. K. Frysztacki, Kraków 1996;

Zarycki T., *Nowa przestrzeń społeczno-polityczna Polski*, Warszawa 1997;

Zbiorowości i społeczności lokalne. Gotowość i adaptacja do zmian, red. A. Cybula, M.S. Szczepański, Tychy 1999;

Patologia społeczna struktur i instytucji

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest poznanie przez studentów przyczyn i skutków patologii społecznej oraz możliwości jej zwalczania i profilaktyki oraz diagnozowanie różnych przejawów dezintegracji i patologii społecznej we współczesnym społeczeństwie polskim z uwzględnieniem profilaktyki.

Opis zajęć

Tematyka zajęć obejmuje charakterystykę patologii społecznej jako dyscypliny naukowej oraz wybrane zagadnienia patologii społecznej, m.in. jej istotę i odmiany: 1. patologia społeczna indywidualna - alkoholizm, narkomania, samobójstwa, zabójstwa, hazard, prostytutka, promiskuityzm; 2. patologia społeczna grupowa - dezorganizacja rodziny, kazirodztwo, przestępczość zorganizowana, dyskryminacja; 3. patologia społeczna instytucjonalna - korupcja, przemyt, biurokracja, podkultury młodzieżowe; 4. patologia społeczna w skali makrosystemu -totalitaryzm.

Literatura

Agresja i przemoc wśród dzieci i młodzieży jako zjawisko społeczne. Perspektywa psychoedukacyjna, red. A. Fraczek, I. Pufal-Struzik, Kielce 1996;

Cekiera Cz., *Ryzyko uzależnień*, Lublin 1994;

Jarosz M., *Samobójstwa*, Warszawa 1997;

Między kontrolą a autonomią, red. A. Kojder, J. Kwaśniewski, Warszawa 1992;

Młodzież a współczesne dewiacje i patologie społeczne, diagnoza, profilaktyka, resocjalizacja, red. S. Kawula, H. Machel, Gdańsk-Toruń 1996;

O społeczeństwie śląskim na przełomie wieków, red. K. Frysztański, T. Słodra-Gwiżdż, Opole 2001;

Siemaszko A., *Granice tolerancji*, Warszawa 1993;

Siemaszko A., Gruszczyńska B., Marczewski M., *Atlas przestępczości 2*, Warszawa 1999;

Siemaszko A., *Kogo biją, komu kradną? Przestępczość nie rejestrowana w Polsce i na świecie*, Warszawa 2001;

Siemaszko A., *Zachowania dewiacyjne młodzieży: rozmiary, struktura, uwarunkowania*. Warszawa 1987;

Szymanowski T., *Patologia społeczna. Wybrane problemy*. Warszawa 1991;

Urban B., *Zachowania dewiacyjne młodzieży*, Kraków 1997;

Wódz J., *Problemy patologii społecznej w mieście*, Katowice 1989;

***Zagadnienia patologii społecznej*, red. A. Podgórecki, Warszawa 1976.**

Demografia społeczna

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Wskazanie na związki pomiędzy zjawiskami społecznymi i ludnościowymi. Kształtowanie umiejętności interdyscyplinarnego interpretowania zjawisk powiązanych ze statystyką ludności w poznaniu socjologicznym.

Opis zajęć

Tematyka zajęć obejmuje charakterystykę: przedmiotu i metody demografii, zasady budowy współczynników demograficznych, rolę zmiennych demograficznych w analizach socjologicznych, ogólną charakterystykę metod badawczych, strukturę ludności z analizą małżeństw, rozwodów, urodzin, zgonów) migracji i reprodukcji ludności oraz metodologię prognoz demograficznych.

Literatura

Augustyniak H., *Statystyka opisowa z elementami demografii*, Poznań 1999;
Demografia. Metody analizy i prognozowania, red. M. Cieślak, Warszawa 1992;

Demograficzne i społeczne aspekty rozwoju miast, red. J. Ślodziak, Opole 2002;

Diagnoza społeczna`2000, red. J. Czapiński, T., Panka, Warszawa 2001;

Holzer J.Z., *Demografia*, Warszawa 1999;

Michalewicz K., *Elementy demografii historycznej*, Warszawa 1977;

Ratuch M., *Demografia społeczno-ekonomiczna*, Warszawa 1995;

Teoria przejścia demograficznego, red. M. Okólski, Warszawa 1990;

Zdrojewski E.Z., *Podstawy demografii*, Koszalin 1995;

Roczniki statystyczne – ogólnopolskie, wojewódzkie, lokalne.

Śląsk w badaniach socjologicznych

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 15, konwersatorium 15

Cele programu

Celem zajęć jest ukazanie, w jaki sposób teksty opisują świat społeczny, gospodarczy, religijny i kulturowy Śląska (jako konkretnej przestrzeni) a jednocześnie go w pewien sposób konstruują.

Opis zajęć

Analiza przez studentów tekstów naukowych i popularnonaukowych na temat Śląska jako pewnej przestrzeni społeczno-ekonomiczno-kulturowej. Próba odpowiedzi na pytanie, z czego wynikają prezentowane przez naukowców obrazy śląskiej rzeczywistości?

Literatura

Historyczne i współczesne problemy miasta i jego mieszkańców, red. E. Nycz, Opole 1996;

Kozołub L., *Rodzima wieś opolska. Kultura i życie codzienne*, Opole 1998;

Miasto i mieszkańcy w społecznej świadomości, A. Bartoszek, L.A. Gruszczyńsk, M.S. Szczepański, Katowice 1997;

Nowakowski S., *Narodziny miasta*, Warszawa 1967;

Nycz E., *Dorastanie w przestrzeni społeczno-kulturowej miasta przemysłowego*, Opole 2001;

O społeczeństwie Śląskim na przestrzeni wieków, red. K. Frysztacki, T. Sołdra-Gwiżdż, Opole 2001;

Polacy, Ślązacy, Niemcy. Studia nad stosunkami społeczno-kulturowymi na Śląsku Opolskim, red. K. Frysztacki, Kraków 1998;

Przestrzeń - środowisko społeczne - środowisko kulturowe. Z badań nad starymi dzielnicami miast Górnego Śląska, red. K. Wódz, Katowice 1992;

Spoleczne problemy Górnego Śląska we współczesnych badaniach socjologicznych, red. W. Świątkiewicz, Katowice 1993;

Spoleczności lokalne w sytuacji zagrożenia i kataklizmu, red. E. Nycz, Opole-Kędzierzyn-Koźle 1998;

Szczepański M.S., *Opel z górniczym pióropuszem*, Katowice 2002;
Szmeja M., *Niemcy? Polacy? Ślązacy?* Kraków 2000;
Szramek E., *Śląsk jako problem socjologiczny*, „Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk Na Śląsku”, t. IV, 1934.
Śmiełowska M., *Obecności etniczne i narodowe na Śląsku Opolskim*, Opole 1999;

Proseminarium (specjalizacyjne)

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, konwersatorium 30

Cele programu

Przygotowanie studenta do podjęcia własnej aktywności badawczej i intelektualnej. Poznanie technik efektywnego uczenia, korzystania z literatury przedmiotu, kreowanie postaw i zachowań w wymiarze etycznym zgodnym z etyką zawodu socjologa.

Opis zajęć

Proseminarium prowadzone jest według autorskich programów proponowanych przez samodzielnych pracowników naukowych (lub adiunktów o poważnym dorobku naukowym). Dla danego rocznika przydzielane są dwie-trzy propozycje tematyczne. Uwzględniona jest późniejsza ścieżka tematyczna powiązana z obranym kierunkiem specjalizacji oraz seminarium licencjackim.

Literatura

Powiązana z przewidywaną specjalizacją.

oraz

Matulka Z., *Metody samokształcenia*, Warszawa 1986;

Morison M., Pey J., *Pisanie esejów socjologii. Poradnik dla studentów*, Poznań 1999;

Oliver P., *Jak pisać prace uniwersyteckie*, Kraków 1999;

Rudniański J., *O pracy umysłowej*, Warszawa 1987;

Węglińska M., *Jak pisać pracę magisterską*, Kraków 1997.

Antoszkiewicz J., *Metody heurystyczne. Twórcze rozwiązywanie problemów*, Warszawa 2001;

filozofia społeczna

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, wykłady 15 ćwiczenia 15

Cele programu

Kształcona jest umiejętność wyboru i rozpoznania treści filozoficznych, które wykorzystane mogą być w procesie opisu społeczeństwa. Przedmiot powinien ukazać związek pomiędzy życiem społecznym a ideami filozoficznymi.

Opis zajęć

W trakcie zajęć student poznaje podstawowe pojęcia związane z filozofią społeczną. Omówione zostaną wybrane teorie życia społecznego i problemy moralne występujące we współczesności. Zwrócona zostanie uwaga na ontologiczne i epistemologiczne składniki bytu społecznego, oraz personalistyczne podstawy życia społecznego (m.in. natura społeczności, prawo naturalne, prawa człowieka, idee wolności i równości, zasady życia społecznego, struktura społeczności politycznej, społeczności religijnej, międzynarodowej, wolność, sprawiedliwość społeczna).

Literatura

Historia europejskiej myśli społecznej. Wybór tekstów źródłowych, red. S. Solecki, Rzeszów 2000;

Kowalczyk S., *Człowiek a społeczność. Zarys filozofii społecznej*, Lublin 1994;

Majka J., *Filozofia społeczna*, Warszawa 1980;

Mariański, J., *Wprowadzenie do socjologii moralności*, Warszawa 1989;

Martens E., Schnädel-Bach, *Filozofia. Podstawowe pytania*, Warszawa 1995;

Mokrzycki E., *Socjologia w filozoficznym kontekście*, Warszawa 1990;

Opara S., *Filozofia. Współczesne kierunki i problemy*, Warszawa 1999;

Ossowska M., *Socjologia moralności, Zarys zagadnień*, Warszawa 1986;

Pietruska-Madej Elżbieta, *Wiedza i człowiek*, Warszawa 1997;
Popper K.R., *W poszukiwaniu lepszego świata*, Warszawa 1997;
Rybicki P., *Struktura społecznego świata*, Warszawa 1979;
Stępień B.A., *Elementy filozofii*, Lublin 1986;
Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, Warszawa 1986.

Przedmiot do wyboru

Realizacja programu

Rok II, semestr III

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Poszerzenie wiedzy studiujących o zagadnienia powiązane z literaturą, historią lub przyrodoznawstwem.

Opis zajęć

Student wybiera spośród propozycji cykl zajęć: z zakresu: historii Polski po 1945 r., kultury pogranicza z elementami kultury czeskiej i niemieckiej.

Literatura

Podana przez prowadzącego zajęcia.

Historia Polski po 1945 roku

Cel zajęć:

Zapoznanie z podstawami systemu stalinowskiego, źródłami kolejnych kryzysów społeczno-politycznych, dokonaniem ostatniej dekady.

Treść zajęć:

Przedmiot obejmuje treści dotyczące najważniejszych wydarzeń politycznych, społeczno-gospodarczych i kulturalnych w ostatnim półwieczu.

Zwraca uwagę na walkę o kształt ustrojowy państwa polskiego w latach 1944-1948, przedstawia polski stalinizm i przełom październikowy 1956, charakteryzuje stagnację życia i umacnianie władzy w okresie rządów W. Gomułki, ukazuje strategię rozwoju gospodarczego i jej załamanie i dekadzie rządów E. Gierka, omawia powstanie i działalność Solidarności, opisuje stan wojenny i życie społeczeństwa do wyborów czerwcowych w 1989 roku, ukazuje również ostatnią dekadę funkcjonowania III Rzeczypospolitej.

Literatura:

- Baliszewski D., Kunert A., *Ilustrowany przewodnik po Polsce stalinowskiej 1944-1956*, t. I, Warszawa 1999;
- Czubiński A., *Polska i Polacy po II wojnie światowej 1945-1989*, Poznań 1998;
- Eisler J., *Zarys dziejów Polski 1944-1989*, Warszawa 1992;
- Fik M., *Kultura polska po Jałcie. Kronika 1944-1981*, Londyn 1989;
- Historia gospodarcza Polski (1939-1989)*, pod red. J. Kalińskiego, Warszawa 1996;
- Paczkowski A., *Pół wieku dziejów Polski 1939-1989*, Warszawa 1996;
- Roszkowski W., *Historia Polski 1914-1990*, Warszawa 1991;
- Sowa A., *Od Drugiej do Trzeciej Rzeczypospolitej (1945-2001)*, t.X, Kraków 2001;
- Zlewski Z., *Leksykon PRL-u*, Kraków 2000.

Kultura pogranicza z elementami kultury czeskiej i niemieckiej

Cele programu

Celem zajęć jest nakreślenie problematyki pogranicza, regionalnego styku trzech kultur i przybliżenie kultury czeskiej i niemieckiej.

Opis zajęć

W ramach przedmiotu omówione zostanie zjawisko kultury pogranicza, wzajemne wpływy kultury czeskiej, niemieckiej i polskiej, polsko-czeskie i polsko-niemieckie stosunki kulturowe; na wykładach i dzięki omawianym lekturom studenci zapoznają się z najważniejszymi dziełami czeskiej i niemieckiej literatury oraz innymi dziedzinami sztuki obydwu narodów.

Literatura

Konsekwencje sąsiedztwa polsko-czeskiego dla rozwoju języka i literatury, red.T.Z. Orłoś, J. Damborský, Wrocław 1997;

Serwatka T., *Orzeł i lew. Tysiąc lat wspólnej historii Czechów i Polaków*, Nowa Ruda 2001;

Češi a Poláci v minulosti, t. 1–2, Praha 1964–1967;

Tomaszewski J., *Czechosłowacja*, Warszawa 1997;

Magnuszewski J., *Historia literatury czeskiej. Zarys*, Wrocław 1973;

Lehár J., Stich A., Janáčková J., Holý J., *Česká literatura od počátků k dnešku*, Praha 2000;

Pogranicza, granice, ograniczenia, red. E. Rzewuska, Lublin 1996;

Szyrocki M., *Historia literatury niemieckiej. Zarys*, Wrocław 1971;

Urbanowicz M., *Z dziejów literatury niemieckiej na Śląsku w pierwszej połowie XIX w.*, Wrocław 1964;

"...nie będzie nigdy Niemiec Polakowi bratem" ...? : z dziejów niemiecko-polskich związków kulturowych, red. M. Zybura, Wrocław 1995,

Lipski J.J., *Powiedzieć sobie wszystko... : eseje o sąsiedztwie polsko-niemieckim*, Gliwice 1996.

Współczesne społeczeństwo polskie

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest doskonalenie umiejętności dokonywania diagnozy rzeczywistości społecznej i kulturalnej współczesnego społeczeństwa na podstawie studiowanych tekstów lub w kontaktach z np. wybitnymi twórcami, naukowcami, dziennikarzami.

Opis zajęć

Poszukiwanie i analiza danych pozwalających dokonać socjologicznej diagnozy współczesnej Polski z wykorzystaniem uznanych modeli teoretycznych. Sytuacja demograficzna: współczynniki związane z reprodukcją, wyjaśnienie zaobserwowanych zmian. Migracje wewnętrzne. Socjologiczna

interpretacja podstawowych zmiennych demograficznych (wiek, płeć, stan cywilny, miejsce zamieszkania). Sytuacja ekonomiczna: wskaźniki makroekonomiczne (w tym bezrobocie), dochody realne, zadłużenie gospodarstw domowych, zróżnicowanie dochodów, budżety gospodarstw domowych i wzory konsumpcji. Kapitał ludzki: zdrowotność, wykształcenie. Grupy i zbiorowości społeczne: młodzież i starsi, wieś i miasto, kobiety i mężczyźni, zróżnicowania regionalne. Uwarstwienie społeczne. Wartości i postawy. Trendy rozwoju zjawisk.

Literatura

Co nam zostało z tych lat... Społeczeństwo polskie na progu zmiany systemowej, red. M. Marody, Warszawa 1991;

Grupy i więzi społeczne w systemie monocentrycznym, red. E. Wnuk-Lipiński, Warszawa 1990;

Imponderabilia wielkiej zmiany. Mentalność, wartości i więzi społeczne czasów transformacji, red. P. Sztompka, Warszawa-Kraków 1999;

Jak żyją Polacy? red. H. Domański, A. Ostrowskiej, A. Rycharda, Warszawa 2000;

Nowa rzeczywistość, Oceny i opinie 1989-1999, red. K. Zagórski, M. Strzeszewski, Warszawa 2000;

Ritzer G., *McDonaldyzacja społeczeństwa*, Warszawa 1997;

Strategie i systemy. Polacy w obliczu zmiany społecznej, red. A. Giza-Poleszczuk, M. Marody, A. Rychard, Warszawa 2000.

Śląsk – Polska – Europa. Zmieniające się społeczeństwo w perspektywie lokalnej i globalnej, red. M.S. Szczepański, A. Sułek, Katowice 1998;

U progu wielokulturowości. Nowe oblicza społeczeństwa polskiego, red. M. Kempny, A. Kapciak, S. Łodziński, Warszawa 1997;

Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku, red. M. Marody, Warszawa 2002;

Ziółkowski M., *Przemiany interesów i wartości społeczeństwa polskiego*, Poznań 2000;

Ogólnopolskie i wojewódzkie roczniki statystyczne, raporty CBOS (www.cbos.pl), dane instytucji i urzędów miejskich, opublikowane badania, raporty i zbiory artykułów socjologicznych („Studia socjologiczne”) o społeczeństwie polskim.

Kapitał społeczno-kulturalny społeczności

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, konwersatorium 30

Cele przedmiotu

Zwrócona zostanie uwaga studentów na elementy dynamizujące rozwój lokalny i rolę kapitału ludzkiego (*Human capital*) - z wyszczególnieniem kapitału społecznego i kulturowego - w rozwoju konkretnych społeczności lokalnej i regionów.

Opis zajęć

Zapoznanie studentów z różnymi rodzajami kapitału: ludzkiego, finansowego, infrastrukturalnego, przyrodniczego, społecznego, kulturalnego. Powiązane przywołanych terminów z teoriami rozwoju społecznego. Analiza funkcjonowania społeczności lokalnej w warunkach przemian, ze szczególnym uwzględnieniem związku między tradycjami samorządowymi („długie trwanie”) a kształtowaniem się społeczności obywatelskiej. Planowane są badania w terenie o charakterze monograficznym z wykorzystaniem elementów badań sondażowych, a obiektem badania powinna być miejscowość zamieszkania studenta.

Literatura

Cieślińska B., *Małe miasto w procesie przemian w latach 1988-1994*, Białystok 1997;

Cnoty i instytucje obywatelskie w społeczności lokalnej, red. M.S. Szczepański, P. Rojek, Tychy 2001;

Domański S.R., *Kapitał ludzki i wzrost gospodarczy*, Warszawa 1993;

Dyczewski L., Wadowski D., Szwed R., *Kapitał ludzki czynnikiem rozwoju Euroregionu Bug*, Lublin 1997.

Dyczewski L., *Trwałość i zmienność kultury polskiej*, Lublin 2002;

Dziedzictwo i perspektywy miasta i jego mieszkańców, red. E. Nycz, Z. Wiertelorz, Opole 2002;

Fukuyama F., *Zaufanie. Kapitał społeczny a droga do dobrobytu*, Warszawa-Wrocław 1997;

Kapitał społeczno-kulturowy a rozwój lokalny i regionalny, red. M.S. Szczepański, Tychy 2000;

Matysiak A., *Źródła kapitału społecznego*, Wrocław 1999;

Putman R.D., *Demokracja w działaniu. Tradycje obywatelskie we współczesnych Włoszech*, Kraków 1995;

Węgrów. Siły społeczne małego miasta, red. B. Smolińska-Theis, Warszawa 1991;

Zbiorowości i społeczności lokalne. Gotowość i adaptacja do zmian, red. A. Cybula, M.S. Szczepański, Tychy 1999.

Ziółkowski M., *Przemiany interesów i wartości społeczeństwa polskiego*, Poznań 2000;

Społeczeństwo obywatelskie

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele programu

Zwrócenie uwagi studentów na rolę aktywności obywatelskiej we współczesnych społeczeństwach. Przedstawienie współczesnego stanu debaty nad społeczeństwem obywatelskim (i społecznym zaangażowaniem) w naukach społecznych oraz najważniejszych strategii badawczych.

Opis zajęć

Teoretyczne i społeczne konteksty współczesnego zainteresowania społeczeństwem obywatelskim. Społeczeństwo obywatelskie a teoria demokracji. Wybrane koncepcje społeczeństwa obywatelskiego, obywatelskie zaangażowanie w badaniach – analiza trendów. Przyszłość obywatelskiego zaangażowania. Omówienie poglądu o interaktywnym związku całości społecznej, jaką przedstawia wspólnota z poziomem życia jej członków. Niedostatek „obywatelskości” członków wspólnoty koreluje z niższym statusem bytowym wspólnoty, jako całości.

Literatura

- Ani książę, ani kupiec: obywatel*, wyb. tekstów, J. Szacki, Kraków 1997;
Cnoty i instytucje obywatelskie w społeczności lokalnej, red. M.S. Szczepański, P. Rojek, Tychy 2001;
Człowiek jako obywatel, red. M. Szyszkowa, Warszawa 1995;
Dahrendorf R., *Nowoczesny konflikt społeczny*, Warszawa 1993;
Dziedzictwo kulturowe pogranicza i samorządność w przemianach lokalnych Śląska Opolskiego, red. E. Nycz, J. Kosowska-Rataj, Opole 2001;
Europa i społeczeństwo obywatelskie. Rozmowa w Castel Gandolfo, wyb. i opr. K. Michalski, Kraków-Warszawa 1994;
Kozyr-Kowalski S., *Socjologia, społeczeństwo obywatelskie i państwo*, Poznań 1999;
Machaj I., *Strukturalne uwarunkowania podmiotowego rozwoju zbiorowości lokalnych*, Lublin 1994;
Oblicza społeczeństwa, red. K. Gorlach, Z. Seręga, Kraków 1996;
Putman R.D., *Demokracja w działaniu*, Kraków 1995;
Społeczności obywatelskie, red. W. Bokajło, K. Dziubka, Wrocław 2001;
Tocqueville de A., *O demokracji w Ameryce*, Warszawa 1976;
Komunikaty CBOS, PBS, OBOP ... dotyczące aktywności obywatelskiej.

Etyka społeczna

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 15 ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest dostarczenie studentom elementarnej wiedzy o dziejach etyki oraz rozwijanie wrażliwości moralnej oraz umiejętności etycznego oceniania zdarzeń w sferze życia społecznego, kulturalnego, ekonomicznego. Kształcenie umiejętności wyboru i rozpoznania treści etycznych, które wykorzystane być mogą w procesie opisu społeczeństwa. Przedmiot powinien ukazać związek pomiędzy życiem społecznym a moralnością i etyką.

Opis zajęć

W trakcie zajęć student poznaje podstawowe pojęcia związane z filozofią społeczną i etyką społeczną. Omówione zostaną wybrane teorie życia społecznego i problemy moralne występujące w współczesności. Zwrócona zostanie uwaga na ontologiczne i epistemologiczne składniki bytu społecznego, oraz personalistyczne podstawy życia społecznego (m.in. natura społeczności, prawo naturalne, prawa człowieka, idee wolności i równości, zasady życia społecznego, struktura społeczności politycznej, społeczności religijnej, międzynarodowej, wolność, sprawiedliwość społeczna).

Literatura

- Czuma Ł., *Katolicka nauka społeczna*, Lublin 1993;
Dylus A., *Gospodarka. Moralność, Chrześcijaństwo*, Warszawa 1994;
Majka J., *Etyka życia gospodarczego*, Wrocław 1982;
Mariański, J., *Wprowadzenie do socjologii moralności*, Warszawa 1989;
Ossowska M., *Socjologia moralności, Zarys zagadnień*, Warszawa 1986;
Ossowska M., *Podstawy nauk o moralności (wybór)*, Wrocław 1994;
Porębski Cz., *Czy etyka się opłaca? Zagadnienia etyki biznesu*, Kraków 1997;
Singer P., *Przewodnik po etyce*, Warszawa 2000;
Styczeń T., *Abc etyki*, Lublin 1983;
Weber M., *Etyka protestancka a duch kapitalizmu*, Lublin 1994;
Wojtyła K., *Elementarz etyczny*, Wrocław 1995;

Socjologia miasta i wsi

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest przedstawienie i przedyskutowanie paradygmatów miejskich i wiejskich w teoriach, badaniach i ich zastosowaniach we współczesnej socjologii.

Opis zajęć

Przedstawienie zostaną zagadnienia koncepcji wsi i miasta w ujęciu historycznym, ekologii miejskiej, urbanizacji klasycznej i społecznej, studia społeczności lokalnych i ponowoczesnych koncepcji socjologii miasta oraz socjologii wsi i obszarów wiejskich. Zwrócona zostanie uwaga na interdyscyplinarność zarówno tematyki wiejskiej i miejskiej. Opisane zostaną składniki wiejskiej i miejskiej rzeczywistości, jej funkcjonowania, konfliktogenności i optymalizowania miejskich stylów życia.

Literatura

Adamski W., *Chłopi i przyszłość wsi. Postawy, dążenia, aspiracje*, Warszawa 1974;

Czekaj K., Wódz J., *Miasto – ekologia społeczna – patologia społeczna*, Katowice 1991;

Jałowiecki B., *Społeczna przestrzeń metropolii*, Warszawa 2000;

Jałowiecki B., Szczepański M.S., *Miasto i przestrzeń w perspektywie socjologicznej*, Warszawa 2002;

Kocik L., *Trauma i eurosceptycyzm polskiej wsi*, Kraków 2001;

Malikowski M., *Socjologiczne badanie miasta*, Rzeszów 1992;

Malikowski M., *Socjologiczne problemy miasta*, Rzeszów 1998;

Miasta przemysłowe we współczesnych badaniach socjologicznych, red. W. Świątkiewicz, K. Wódz, Katowice 1997;

Nowakowski S., *Miasto polskie w okresie powojennym*, Warszawa 1988;

Rybicki P., *Społeczeństwo miejskie*, Warszawa 1972;

Socjologia miasta. Wybór tekstów, opr. M. Malikowski, S. Solecki, Rzeszów 2001;

Szczepański J., *Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie*, Warszawa 1988;

Szczepański M.S., *„Miasto socjalistyczne” i świat społeczny jego mieszkańców*, Warszawa 1991;

Turowski J., *Socjologia wsi i rolnictwa*, Lublin 1992;

Wieś i rolnictwo na rozdrożu, red. I. Bukraba-Rylska, J. Stacewicz, M. Wieruszewska, Warszawa 1993;

Wieś i rolnictwo w okresie transformacji systemowej, red. L. Klank, Warszawa 1995;

Zbiorowości terytorialne i więzi społeczne, red. P. Starosta, Łódź 1995.

Socjologia edukacji

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele programu

Celem zajęć jest zwrócenie uwagi na funkcję, strukturę i uwarunkowania procesów wychowawczych i edukacyjnych w tradycyjnym i współczesnym społeczeństwie, z uwzględnieniem wpływów środowiskowych.

Opis zajęć

W trakcie zajęć zostanie zwrócona uwaga na następujące zagadnienia: socjologia edukacji: przedmiot, problematyka a socjologia ogólna i inne nauki o społeczeństwie; Kultura - mechanizmy wpływu na życie człowieka; Młodość i młodzież jako kategoria socjologiczna. Fazy życia człowieka, zadania i role; Socjalizacja - proces, czynniki. Środowisko społeczne jako środowisko wychowawcze: pojęcia: środowisko, struktura, społeczność lokalna, kontrola; Miejsce grup społecznych w systemie wychowawczym, pojęcia: system, grupa, zbiór, kategoria, zbiorowość, krąg, klasa, warstwa; Grupy dzieci i młodzieży i ich rola w procesie uspołeczniania, pojęcia: grupa - formalna, nieformalna, zespół, stowarzyszenie, organizacja, samorząd, samorządność; grupa rówieśników, zabawy, paczka, gang. Instytucje wychowania i ich funkcje; Wybrane zagadnienia, np.: jednostka ludzka jako istota społeczna a odpowiedzialność, tolerancja, agresja.

Literatura

Chłopecki J., *Ciągłość zmian, powrót. Szkice z socjologii wychowania*, Rzeszów 1993;

Jędrzejewski A., *Młodzież a subkultury*, Warszawa 1999.

Kaleta A., *Młodzież w perspektywie społeczeństwa przemysłowego*, Toruń 1993.

Kwieciński Z., *Socjopatologia edukacji*, Olecko 1995;

Mead M.; *Kultura i tożsamość*, Warszawa 1978;

Meighan R., *Socjologia edukacji*, Toruń 1993;

Młodzież a dorośli. Napięcia między socjalizacją a wychowaniem, red. R. Kwiecińska, M.J. Szymański, Kraków 2001.

Nycz E., *Dorastanie w przestrzeni społeczno-kulturowej miasta przemysłowego*, Opole 2001.

Radziewicz-Winnicki A., *Modernizacja niedostrzeganych obszarów rodzimej edukacji*, Katowice 1995;

Szymański M. J., *Studia i szkice z socjologii edukacji*, Warszawa 2000.

Tillman K-J.; *Teorie socjalizacji. Społeczność. Instytucja. Uprzedmiotowanie*, Warszawa 1996;

Toporkiewicz R., *Socjologia wychowania*, Warszawa 1988.

Woźniak Z., *Zarys socjologii edukacji i zachowań społecznych*, Koszalin 1997;

Współcześni socjologowie o wychowaniu, red. A. Radziewicz-Winnicki, Katowice 1993.

Znanecki F., *Socjologia wychowania, t.1,2*, Warszawa 1973.

Podstawy zarządzania i organizacji

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 45, wykłady 30, ćwiczenia 15

Cele programu

Zapoznanie studenta z nowoczesnymi metodami i technikami zarządzania i organizacji współczesnej instytucji oraz zakresem ich praktycznych zastosowań. Zapoznanie z metodami twórczego rozwiązywania problemów i możliwościami ich zastosowania praktycznego.

Opis zajęć

Teoretyczne rozważania prawne i logistyczne związane z metodami i formami organizowania działalności instytucji, jak również zarządzanie różnymi placówkami. Ważnym aspektem rozważań będą preferencyjne działania, związane z realizacją polityki społecznej i kulturalnej, a także podział środków finansowych pochodzących z budżetu państwa, jak również administracji samorządowej, na ich sprawną realizację i skuteczne działanie społeczne i kulturotwórcze. Rekapitulacją zagadnień będzie ocena prawidłowego funkcjonowania placówek i instytucji kulturalnych w aspekcie pracy

konceptyjnej, możliwości technicznych placówki, jak również wykorzystania kreatywności zespołów ludzkich.

Literatura

- Hammer M., *Reinżynieria i jej następstwa*, Warszawa 1996;
Kostera M., *Postmodernizm w zarządzaniu*, Warszawa 1996;
Łucewicz J., *Socjologiczne spojrzenie na organizację*, Wrocław 1997;
Mastyk-Musiał E., *Spółeczeństwo i organizacje*, Lublin 1999;
Oleksyn T., *Sztuka kierowania*, Warszawa 2001;
Osborne D., Gaebler T., *Rządzić inaczej. Jak duch przedsiębiorczości przenika i przekształca administrację publiczną*, Poznań 1995,
Psychologia w pracy menadżera, red. B. Kozusznik, Katowice 1994;
Robbins S.P., *Zachowania w organizacji*, Warszawa 1998;
Sikorski Cz., *Ludzie nowej organizacji*, Łódź 1998;
Stoner J.A.F., Wankel Ch., *Kierowanie*, Warszawa 1992;
Webber R.A., *Zasady zarządzania organizacjami*, Warszawa 1996;
Zarządzanie. Teoria i praktyka, red. A.K. Koźmiński, J. Piotrowski, Warszawa 1995.
Zarządzanie w kulturze, red. R. Kardzis, E. Orzechowski, Kraków 2000;
Zimniewicz K., *Techniki zarządzania*, Warszawa 1991;

Wykład monograficzny

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 30

Cele programu

Zapoznanie studentów z dorobkiem i przemyśleniami samodzielnych pracowników naukowych.

Opis zajęć

Mini-cykle wykładów zaproszonych prelegentów omawiających własne badania naukowe, przemyślenia i dorobek naukowo-organizacyjny. Tematycznie związane z socjologią, pedagogiką, psychologią i kulturą.

Seminarium licencjackie

Realizacja programu

Rok II, III, semestr IV, V, VI

Liczba godz. 90, konwersatorium 90

Cele przedmiotu

Celem jest przygotowanie studenta do pisania samodzielnego pracy licencjackiej i jej pomyślnej obrony.

Opis zajęć

Obowiązkiem studentów jest uczęszczanie na cotygodniowe spotkania z promotorem, który powinien przygotować i kontrolować studenta w kolejnych etapach przygotowywania pracy licencjackiej (wybór tematu, dobór literatury przedmiotu, przygotowanie strategii badawczej, przygotowanie planu pracy, opieka nad realizacją badań własnych, opisu prezentacji). Kolejne etapy pracy powinny być monitorowane przez promotora wspierającego swego licencjanta.

Literatura

Boć J., *Jak pisać pracę magisterską*, Wrocław 1994;

Morison M., Pey J., *Pisanie esejów socjologii. Poradnik dla studentów*, Poznań 1999;

Oliver P., *Jak pisać prace uniwersyteckie*, Kraków 1999;

Skorny Z., *Prace magisterskie z psychologii i pedagogiki*, Warszawa 1984.

Węglińska M., *Jak pisać pracę magisterską*, Kraków 1997.

Socjologia kultury

Realizacja programu

Rok II, semestr IV

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Zapoznanie z szerokim spektrum kultury symbolicznej, kształtującej postawy i aspiracje jednostek oraz modelującej odbiór i opis świata.

Opis zajęć

Tematyka zajęć z socjologii kultury obejmuje wprowadzenie w problematykę dotyczącą pojęć socjologia kultury, kategorie kultury, semiotyczne i aksjologiczne kryteria kultury symbolicznej oraz dziedziny kultury symbolicznej. Omówiona zostanie również komunikacja międzykulturowa jako dziedzina nauki oraz jej szczegółowe konotacje: modele komunikacji, kultura jako źródło barier w komunikacji międzykulturowej, typologie kultur, zróżnicowanie kulturowe.

Literatura

- Bartz B., *Idea wielkulturowego wychowania w nowoczesnych społeczeństwach*, Duisburg-Radom 1997;
- Duvignaud J., *Socjologia sztuki*, Warszawa 1970;
- Dyczewski L., *Kultura polska w procesie przemian*, Lublin 1993;
- Dyczewski L., *Trwałość i zmienność kultury polskiej*, Lublin 2002;
- Encyklopedia kultury polskiej XX w. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze*, red. A. Kłoskowska, Wrocław 1991;
- Filipiak M., *Od subkultury do kultury alternatywnej*, Lublin 1999;
- Filipiak M., *Socjologia kultury. Zarys zagadnień*, Lublin 1996;
- Kłoskowska A., *Socjologia kultury*, Warszawa 1983;
- Kłoskowska A., *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa 1996;
- Kmita J., *O kulturze symbolicznej*, Warszawa 1982;
- Kowalski S., *Filozofia kultury*, Lublin 1996;
- Kulturowy wymiar przemian społecznych*, red. A. Jawłowska, M. Kempny, E. Tarnkowska, Warszawa 1993;
- Mikułowski-Pomorski J., *Komunikacja międzykulturowa*, Kraków 1999;.

***Sacrum i kultura. Chrześcijańskie korzenie przyszłości,* red. R. RubinkiewiczSDB, ks. S. Zięba, Lublin 2000.**

Zarządzanie wiedzą

Realizacja programu

Rok III, semestr V

Liczba godz. 15, konwersatorium 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest uzmysłowienie słuchaczom roli edukacji i badań naukowych, tworzenia, przekazywania i wykorzystania wiedzy (podstawowego towaru ponowoczesności) w nowoczesnych społeczeństwach. Umiejętności jej generowania i przetwarzania w różnego typu organizacjach.

Opis zajęć

Zajęcia będą zwracały uwagę na rolę edukacji w gospodarce wiedzy, na produkcję, przesyłanie i użycie wiedzy w różnych sektorach życia społecznego. Uwzględnione zostaną zagadnienia powiązane z ideą tzw. społeczeństwa uczącego się, charakteru ludzkiej wiedzy, natury postępu technologicznego, technologii *know-how*, gospodarki uczącej się (wiedzochołonnej).

Literatura

- Drucker P., *Innowacja i przedsiębiorczość*, Warszawa 1992;
Edukacja i innowacyjność w rozwoju regionu, red. S. Swadźby, Tychy 2002;
Gospodarka oparta na wiedzy jako wyzwanie dla Polski XXI wieku. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2001;
Naisbitt J., *Megatrendy*, Poznań 1997;
Problemy socjologii wiedzy, (wybór tekstów) Warszawa 1985;
Problemy społeczeństwa informacyjnego, red. L. Zacher, Warszawa 1997;
Scheler M., *Problemy socjologii wiedzy*, wyb. A. Chmielecki i in. Warszawa 1990;
Zarządzanie wiedzą w społeczeństwie uczącym się, OECD 2000;
„Zarządzanie wiedzą. Knowledge Management” 2001. nr 1, Kraków-Zabrze 2001.

Socjologia polityki

Realizacja programu

Rok III, semestr V

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Przekazanie niezbędnej wiedzy pozwalającej opisywać i waloryzować zachodzące w społeczeństwie procesy polityczne. Zwrócenie uwagi na rolę polityki i polityków w budowaniu społeczeństwa demokratycznego.

Opis zajęć

Omówione zostaną wybrane zagadnienia socjologii polityki, w szczególności: istota polityki, władza, cechy władzy, indywidualne i zbiorowe zachowania polityczne a także wybrane zbiorowe podmioty życia politycznego, formowanie i ewolucja partii politycznych, opinii publicznej, kultury politycznej i preferencji wyborczych.

Literatura

- Baszkiewicz J., *Władza*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1999;
- Chmaj M., Żmigrodzki M., *Wprowadzenie do teorii polityki*, Lublin 1996;
- Konstytucja RP z 1997 r.;
- Kozyr-Kowalski S., *Socjologia, społeczeństwo obywatelskie i państwo*, Poznań 2000;
- Lipset S.M., *Homo politicus. Społeczne podstawy polityki*, Warszawa 1998;
- Narojek W., *Perspektywy pluralizmu w upaństwowionym społeczeństwie*, Warszawa 1994;
- Pawłowska A., *Władza. Elity. Biurokracja. Studium z socjologii polityki*, Lublin 1998;
- Ryszka F., *Nauka o polityce. Rozważania metodologiczne*, Warszawa 1984;
- Pietraś Z.J., *Decydowanie polityczne*, Warszawa-Kraków 1998;
- Sartiori G., *Teoria demokracji*, Warszawa 1998;
- Tarnowski J., *Socjologia świata polityki*, Warszawa 1994;
- Wiatr J., *Socjologia polityki*, Warszawa 1999;
- Wnuk-Lipiński E., *Rozpad połowiczny. Szkice z socjologii transformacji ustrojowej*, Warszawa 1993.

Wódcz J., Wódcz K., Seiler D.L., *O reprezentacji politycznej na szczebli lokalnym. Z badań na Górnym Śląsku*, Katowice 1997.

Polityka społeczna i praca socjalna

Realizacja programu

Rok III, semestr V

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z elementami polityki społecznej państwa na tle polityki społeczeństw europejskich oraz zapoznanie ze zjawiskami i problemami społecznymi i socjalnymi w konkretnych środowiskach wiejskich i miejskich.

Opis zajęć

W ramach zajęć omówione zostaną następujące tematy: przedmiot, cel i zakres polityki społecznej; rozwój polityki społecznej w okresie transformacji ustrojowej w Polsce; idee i techniki zabezpieczenia społecznego; etapy rozwoju pomocy społecznej, funkcje i instytucje pomocy społecznej; polityka zatrudnienia -społeczne efekty rynku pracy; problem bezrobocia w Polsce i jego społeczno-ekonomiczne konsekwencje oraz elementy programu przeciwdziałania bezrobociu; polityka ludnościowa w Polsce; społeczne problemy rodziny; sytuacja ludzi starych w rodzinie i społeczeństwie, polityka ochrony zdrowia; polityka edukacyjna. Zajęcia będą dotyczyły również problemów społecznych i instytucjonalnych form ich rozwiązywania w społeczności lokalnej. Podjęta będzie rola i zadania grup samopomocowych w łagodzeniu konsekwencji problemów społecznych w skali lokalnej. Znaczenie działań profilaktycznych nad problemami społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnej samorządowej polityki i reakcji mediów na zjawiska negatywnie społeczne.

Literatura

Auleytner J, *Polityka społeczna: teoria a praktyka*, Warszawa 1997;

Dziwięcka-Bokun L., *Systemowe determinanty polityki społecznej*, Wrocław 1999;

- Frąckiewicz L., *Polityka społeczna: zarys wykładu*, Katowice 1998;
- Księżopolski M., *Modele polityki społecznej*, Warszawa 1999;
- Modele polityki społecznej: pożądany model dla Polski*, red. T. Kazimierczuk i in., Warszawa 1999;
- Wybrane problemy polityki społecznej*, red. L. Dziewięcka-Bokun, J. Kielecki, Wrocław 1997.
- Dubois B., Krogsrud Miley K.; *Praca socjalna, t. I i II*, Warszawa 1996;
- Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, red. D. Lalak, T. Pilch, Warszawa 1999;
- Lishman J. /wybór/ *Podręcznik teorii dla nauczycieli praktyki w pracy socjalnej*, Warszawa 1996;
- Radwan-Pragłowski J., Frysztański K., *Społeczne dzieje pomocy człowiekowi: od filantropii greckiej do pracy socjalnej*, Warszawa 1996;
- Społeczności lokalne w sytuacji zagrożenia i kataklizmu*, red. E. Nycz, Opole-Koźle 1998;
- Socjologia a edukacja socjalna*, red. K. Piątka, Toruń 1996;
- Wódcz K., *Praca socjalna w miejscu zamieszkania*, Warszawa 1991.

System polityczny i samorządowy RP

Realizacja programu

Rok III, semestr V

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Zapoznanie z zasadami i funkcjonowaniem systemu politycznego i samorządowego Polsce. Uzyskana wiedza będzie niezbędna w pracy zawodowej.

Opis zajęć

Główne problemy funkcjonowania administracji w nowoczesnym państwie demokratycznym. Administracja a polityka w demokratycznych i autokratycznych modelach władzy (państwo prerogatywne, biurokratyczny autorytaryzm, silne i miękkie państwo, państwo prawa i administracja warunkowana). Korupcja polityczna w różnych systemach (korupcja tradycyjna i nowoczesna, korupcja rynkowa). Kulturowe uwarunkowania dysfunkcji

biurokracji. Ekonomiczne ujęcie podstaw działania administracji państwa i samorządowej. Modele funkcjonowania biurokracji. Polityczne i społeczne formy kontroli biurokracji. Podejmowanie decyzji w administracji.

Literatura

- Barr N., *Ekonomika polityki społecznej*, Warszawa 1994;
Chmaj M., Żmigrodzki M., *Teoria partii politycznych*, Lublin 1995;
Crozier M., *Człowiek i system*;
Administracja i polityka, red. A. Ferens, I. Macek;
Golinowska S., *Polityka społeczna państwa w gospodarce rynkowej*, Warszawa 1998;
Guy-Peters B., *Administracja publiczna w systemie politycznym*, Warszawa 1996;
Kimon H., *Działanie administracji*, Warszawa 1996.
Konstytucja RP z 1997 r.;
Polityczne i społeczne problemy gminy, red. P. Dobrowolski, L. Frąckiewicz, Katowice 1994;
Władza i społeczeństwo 2, red. J. Szczupaczyński, Warszawa 1998.
Tarnowski J., *Socjologia świata polityki*, Warszawa 1994;
Wiatr J., *Socjologia polityki*, Warszawa 1999;
Wojtaszczyk A., *Kompendium wiedzy o państwie współczesnym*, Warszawa 1996;

Wiedza o organizacjach pozarządowych

Realizacja programu

Rok III, semestr V

Liczba godz. 30, wykłady 15, ćwiczenia 15

Cele przedmiotu

Wskazanie na rolę instytucji III sektora w budowie społeczeństwa obywatelskiego. Ukazanie sił społecznych mogących być wykorzystanych w rozwoju lokalnym.

Opis zajęć

Omówione zostaną następujące tematy: pojęcie społeczeństwa obywatelskiego, rola organizacji pozarządowych w państwie demokratycznym, rozwój III sektora w świecie i w Polsce, przedstawienie działalności wybranych organizacji pozarządowych, zakładanie fundacji i stowarzyszenia, organizacje pozarządowe typu „off” i „on”, zarządzanie organizacją pozarządową, metody zdobywania funduszy na działania w organizacjach pozarządowych, wykorzystanie mediów w działaniach socjalnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, organizowanie kampanii informacyjne przez organizacje pozarządowe, tworzenie grup nacisku w celu rozwiązywania problemów socjalnych przez organizacje pozarządowe.

Literatura

- Drucker P.F., *Zarządzanie organizacją pozarządową*, Warszawa 1995;
Gaś Z.B., *Młodzieżowe programy wsparcia rówieśniczego*, Katowice 1999;
Hudson M., *Bez zysków i strat. Sztuka kierowania organizacjami sektora pozarządowego*, Warszawa 1997;
Jurajska agora, red. R. Geisler, A. Rosół, M.S. Szczepański, Częstochowa-Katowice 2002;
Komorowska E.M., *Vademecum skutecznego działania*, Warszawa 1999;
Putman R.D., *Demokracja w działaniu. Tradycje obywatelskie we współczesnych Włoszech*, Kraków 1995;
Sikora P., *Organizacje pozarządowe i media*, Warszawa 1997;
Spółeczności obywatelskie, red. W. Bokajło, K. Dziubka, Wrocław 2001;
Załuska M., Toczyński W., Leś E., Boczoń J., *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, Katowice 1998;
Żuk P., *Spółeczństwo w działaniu*, Warszawa 2001.

D. Przedmioty specjalizacyjne dla specjalności Media i komunikacja społeczna

Warsztaty dziennikarskie

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 30 godz. konwersatorium.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Opis zajęć:

Metodyka pracy redakcyjnej obejmuje zajęcia praktyczne podzielone na dwie części merytoryczne. W pierwszym semestrze studenci poznają technikę i technologię pisania: zasady zbierania materiału, jego selekcję, metody komponowania tekstu dziennikarskiego i jego główne składniki: lead, tytuł, język wypowiedzi, zasady pisania dla gazet. Zajęciom towarzyszą ćwiczenia praktyczne (tzw. pisanie na sucho). Drugi semestr to zajęcia redakcyjne. Studenci pracują z gotowymi tekstami własnymi lub agencyjnymi, z których samodzielnie złożą muszę (z profesjonalną makieta) kolumnę gazety.

Marketing polityczny

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 15 godz. wykładu i 30 godz. konwersatorium.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Opis zajęć:

W warstwie teoretycznej zaadoptowanie pojęcia marketingu jako kategorii z zakresu ekonomii i polityki społecznej do sfery polityki a zwłaszcza do kampanii wyborczych. Uświadomienie podstawowych funkcji marketingu politycznego jako: 1) zespołu działań promujących konkretne inicjatywy polityczne lub 2) zespołu działań prowadzących na rynku wyborczym w celu promowania konkretnego kandydata i dyskredytacji jego kontrkandydatów. Marketing polityczny jako najistotniejszy element kampanii wyborczej, mający poprzez określenie i promocję konkretnej oferty wyborczej zapewnienie optymalny efekt polityczny i sukces wyborczy. Bezpośrednie i pośrednie formy komunikacji z wyborcą w celu utrzymania tradycyjnego elektoratu i maksymalne jego poszerzenie poprzez pozyskanie wyborców głosujących po raz pierwszy, wcześniej powstrzymujących się od wyborów lub wyrażających odmienne preferencje wyborcze.

Literatura:

1. Sztucki, Marketing. Sposób myślenia - sposób działania, Warszawa 1992.
2. Z zagadnień teorii polityki. System polityczny. Interesy, wartości, normy polityczne, decyzje polityczne, red. K. Opalek, Warszawa 1978.
3. Leksykon politologii wraz z aneksem: partie, parlament, wybory. Red. A. Antoszewski, R. Herbut, Wrocław 1996.

Media regionalne

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 15 godz. wykładu i 15 godz. ćwiczeń.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Opis zajęć:

Geneza i rozwój prasy polskiej i niemieckiej na Śląsku. Powstanie i dzieje radia i telewizji w regionie. Funkcje prasy: a) intencjonalna, b) nadana, c) pełniona, d) organizatorska. Kształtowanie nawyków czytelniczych na Górnym Śląsku: a) prasa instrumentalno-poradnicza, moralizatorska i oświatowa, b) prasa informacyjno-polityczna średniego zasięgu, c) wykształcenie się nowoczesnych pism partyjno-politycznych, d) kompensacyjna rola prasy (wobec braku szkoły polskiej i innych instytucji narodowych). e) awans periodyków lokalnych do poziomu regionalnych i stopniowy upadek ich znaczenia.

Kształtowanie uświadomienia narodowego. Funkcja kulturalno-oświatowa prasy górnośląskiej.

Literatura:

1. J. Glensk, Bibliografia opracowań prasy śląskiej, t.1 do roku 1945, Opole 1973; t.2 1945-1975, Opole 1976; t.3 Suplement do 1945 r., Opole 1995.
2. F.A.Marek, Najdawniejsze czasopisma polskie na Śląsku 1789-1854, Wrocław 1972, J. Glensk „Nowiny Raciborskie” w latach 1889-1904. Szkic monograficzny, Katowice 1970.
3. L. Smółka, Prasa polska na Śląsku Opolskim 1922-1939, Warszawa 1976.
4. Z.Bednorz, Nad rocznikami dawnych gazet śląskich, Wrocław 1971.
5. 200 lat prasy polskiej na Śląsku, pod. red. J. Glensk, Opole 1992.
6. Tu Radio Katowice. Przegląd dorobku katowickiej Rozgłośni Polskiego Radia, Katowice 1980.

Międzynarodowe stosunki gospodarcze

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 30 godz. wykładu i 30 godz. ćwiczeń.

Forma zaliczenia: egzamin

Opis zajęć:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów zarówno z teorią i prawami rządzącymi procesami zachodzącymi w gospodarce światowej, jak i z polityką ekonomiczną różnych krajów i grup krajów, a także międzynarodowych organizacji gospodarczych. Omawiane i analizowane są problemy związane z międzynarodowym podziałem pracy i wynikającymi z niego powiązaniem ekonomicznymi wyrażającymi się przede wszystkim w handlu międzynarodowym. Analizowane są więc międzynarodowe przepływy towarów, usług, siły roboczej i wiedzy technicznej oraz wiążące się z nimi rozliczenia, których odzwierciedleniem jest bilans płatniczy. Szczególną uwagę zwraca się na procesy integracji ekonomicznej, w tym przede wszystkim na integrację w ramach Unii Europejskiej.

Literatura:

1. Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Pod red. A. Budnikowskiego i E. Kaweckiej-Wyrzykowskiej, Warszawa 1998.
2. P. R. Krugman, M. Obstfeld, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, t. I i 2, Warszawa 1997. A. Zielińska-Głębocka, Wprowadzenie do ekonomii międzynarodowej, Gdańsk 1997.
3. Współczesna gospodarka światowa, pod red. A. B. Kisiel-Łowczyc, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego. Gdańsk 1997.
4. R. E. Cavcs, J. A. Frankel, R. W. Joncs, Handel i finanse międzynarodowe. Warszawa 1998.

Polityka narodowościowa

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 15 godz. wykładu i 30 godz. ćwiczeń.
Forma zaliczenia: egzamin

Opis zajęć:

Ukazanie procesu kształtowania się polityki narodowościowej w państwach zamieszkiwanych przez mniejszości narodowe i etniczne od połowy XIX w. do dziś. Subiektywna i obiektywna teoria narodu jako podstawa polityki narodowościowej wobec mniejszości. Denacjonalizacja (wynarodowienie), asymilacja dobrowolna i przymusowa, integracja społeczno-narodowa, afirmacja praw mniejszości, standardy i normy prawnomiędzynarodowe w zakresie ochrony praw mniejszości narodowych. Prawa i obowiązki mniejszości narodowych wobec państw obywatelskich (państw zamieszkania). Formy i poziomy regulacji polityki narodowościowej państwa: konstytucyjne, ustawowe, traktatowe (dwo- i wielostronne), konwencje międzynarodowe.

Literatura:

1. Prawa człowieka. Dokumenty międzynarodowe. Oprac. i przekład, B. Gronowska, T. Jasnołowicz, C. Mik, Toruń 1993.
2. Problemy mniejszości z punktu widzenia Parlamentu Europejskiego, Gliwice 1991.
3. Fenomen nowoczesnego nacjonalizmu w Europie Środkowej. Red. B. Linek, J. Lürer K. Struve, Opole 1997.
4. Studia Fundacji „Polska w Europie”, nr 7: Życie bez obrazu wroga. Red. P. Madajczyk,

Warszawa 1995.

5. Polacy i Niemcy. Płaszczyzny i drogi normalizacji. Bilans pierwszego pięciolecia, red. M. Lis, A. Trzcielińska-Polus, Opole 1997.

6. M. Cygański, R. Leszczyński, Zarys dziejów narodowościowych Łużyczan, t. 2, Opole 1997.

7. W. Lesiuk, Duńsko - niemieckie doświadczenia w rozwiązywaniu problemów etniczno-narodowościowych na pograniczu z perspektywy polskiej, wyd. II, Opole 1997.

Formy i gatunki dziennikarskie

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 30 godz. wykładu i 30 godz. konwersatorium.

Forma zaliczenia: egzamin

Opis zajęć:

Podstawy retoryki dziennikarskiej: tekst, jego jednostki, części mowy, sposoby wyrażania składników, zróżnicowanie słownictwa, zróżnicowanie języków, słowotwórstwo i związki frazeologiczne. Posługiwanie się słownikami. Przygotowanie tekstu. Gatunki dziennikarskie i publicystyczne: informacja, publicystyka, wywiad prasowy, reportaż, felieton, esej, komentarz, ilustracyjność prasy, reklama w mediach. Proces redagowania dzienników i czasopism. Formy i gatunki dziennikarskie stosowane w radiu i telewizji.

Literatura:

1. W. Pisarek, Retoryka dziennikarska, Kraków 1988 i n. wyd. II.
2. A. Cegicłta, A. Markowski, Z polszczyzną za pan brat, Warszawa 1982.
3. 1-1. Kurkowska, S. Skorupka, Stylistyka polska. Zarys, Warszawa 1974.
4. M. Kniaginowa, W. Pisarek, Język informacji prasowej, Kraków 1966.
5. S. Pcters, Redagowanie książki, gazety i czasopisma. Warszawa 1958.
6. I. Tetelowska, Informacja - odrębny gatunek dziennikarski, „Zeszyty Prasoznawcze” 1966 nr 1/2.
7. A. Wierzbicka, P. Wierzbicki, Praktyczna stylistyka, Warszawa 1968.
8. A. Zagrodnikowa, Podpisy do zdjęć w prawie. Ich forma językowa i funkcje. Materiały OBP, Kraków 1974. ,
9. Dziennikarstwo i świat mediów pod red. Z. Bauera i E. Chudzińskiego, Kraków 1996.

System prawa RP

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 15 godz. wykładu i 15 godz. ćwiczeń.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Opis zajęć:

Źródła prawa - zakres pojęcia. Prawo zwyczajowe a prawo stanowione. Konstytucja jako ustawa zasadnicza. Pojęcie, budowa i rodzaje, hierarchia aktów normatywnych. Akty normatywne organów władzy ustawodawczej. Akty normatywne organów władzy wykonawczej. Droga ustawodawcza. Umowy międzynarodowe - ich umiejscowienie w systemie prawa RP. Prawo miejscowe i przepisy gminne.

Literatura:

1. A. Redelbach, Wstęp do prawoznawstwa, Toruń 1998.
2. J. Lętowski, Prawo administracyjne dla każdego, Warszawa 1995.
3. R. Seidl, Elementy prawa, Poznań 1994.
4. J. Musiałkiewicz, Elementy prawa, Warszawa 1995.
5. P. Winczorek, Wstęp do nauki o państwie, Warszawa 1995.

Public Relations - teoria i praktyka

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 15 godz. wykładu i 15 godz. konwersatorium.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Opis zajęć

Celem zajęć z zakresu public relations jest przedstawienie studentom wszelkich pojęć z dziedziny promocji medialnej, współpracy z mediami i tworzenia strategii komunikacji wewnętrznej. W zakres ćwiczeń wchodzi zapoznanie studentów z etyką pracy rzeczników prasowych, techniki PR, kształtowanie wizerunku firmy w mediach i jej promocja. Podczas zajęć studenci poznają charakterystykę i znaczenie społeczne nowych technik medialnych oraz ich wpływ na proces komunikowania.

Literatura:

1. Z. Goban-Klas, Public relations czyli promocja reputacji, pojęcia, definicje, uwarunkowania, Warszawa 1997.
2. A. Sznajder, Sztuka promocji, Warszawa 1993.

3. K. Wojcik, Public relations, czyli jak zjednać otoczenie i tworzyć dobrą opinię, Centrum Kreowania Liderów, 1994.
4. A. Murdoch, Język public relations - zarządzanie reputacją firmy,
5. W. Budziński, Public relations, Poltext 97.

Prawo prasowe

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 15 godz. wykładu i 15 godz. ćwiczeń.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Opis zajęć:

Prawo prasowe, ustawa prasowa, prawo autorskie (polskie i międzynarodowe), przestępstwo prasowe, prawo o cenzurze - pojęcie i definicje. Z historii polskiego prawa o cenzurze: a) początki cenzury, b) zabór rosyjski, c) zabór pruski (niemiecki), d) zabór austriacki, e) lata międzywojenne, f) PRL, g) nowelizacja prawa prasowego w okresie transformacji. Wolność słowa jako prawo. Prawa i obowiązki dziennikarzy. Sprostowania i odpowiedzi prasowe. Sprawozdawczość sądowa. Odpowiedzialność cywilna i karna dziennikarzy. Analiza aktualnego tekstu ustawy prasowej i prawa autorskiego. Podstawowe zasady etyki dziennikarskiej.

Literatura:

1. J. Bafia, Prawo o cenzurze, Warszawa 1983.
2. J. Barta, I. Dobosz, Prawo prasowe, Kraków 1986.
3. B. Michalski, Dziennikarstwo a prawo, Kraków 1980.
4. J. Sobczak, Polskie prawo prasowe, Poznań 1993.
5. B. Golka, B. Michalski, Etyka dziennikarska a kwestie informacji masowej, Warszawa 1989.

Historia i teoria mediów

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 30 godz. wykładu i 30 godz. ćwiczeń.

Forma zaliczenia: egzamin

Opis zajęć:

Prasa - definicje obiegowe, naukowe i prawnicze. Prasoznawstwo - definicje; rozwój wiedzy o prasie ze szczególnym uwzględnieniem Polski. Dzieje prasy światowej. Historia prasy polskiej: a) początki czasopiśmiennictwa w Polsce, b) rozwój prasy i dziennikarstwa w I Rzeczypospolitej, c) dzieje prasy w poszczególnych dzielnicach i zaborach, d) rozwój prasy w okresie międzywojennym, e) prasa okresu okupacji, f) meandry prasy PRL, g) media w okresie transformacji. Dzieje radiofonii i telewizji na świecie i w Polsce.

Literatura:

1. Encyklopedia wiedzy o prasie, Wrocław 1976.

2. Historia prasy polskiej pod red. J. Łojka, T. I Prasa polska w latach 1661-1864, Warszawa 1976; T.2 Prasa polska w latach 1864-1919; T.3 Prasa polska w latach 1918-1939, Warszawa 1980; T.4 Prasa polska w latach 1939-1945, Warszawa 1980.

3. A. Słomkowska, Prasa w PRL. Szkice historyczne, Warszawa 1980.

4. Tamże: Historia dziennikarstwa PRL. Stan potrzeby - metody badań. Wybrane problemy i tezy, „Kwartalnik Historii Prasy Polskiej” 1985 nr I, s. 7-27.

5. Transformacja mediów (1989-1995), Warszawa 1996.

6. M. Józef Kwiatkowski, 60 lat Polskiego Radia (próba syntezy), „Zeszyty Prasoznawcze” 1986 nr I, s.34-46.

7. T. Kurek, Początki polskiego dziennikarstwa telewizyjnego, „Zeszyty Prasoznawcze” 1986 nr 2, s. 63-76.

Partie i systemy partyjne

Realizacja programu

Rodzaj zajęć: 30 godz. wykładu i 30 godz. ćwiczeń.

Forma zaliczenia: egzamin

Opis zajęć:

Celem przedmiotu jest interdyscyplinarne (politologiczne, prawno-konstytucyjne i socjologiczne) ujęcie zagadnień współczesnych partii i systemów partyjnych, tak w Polsce, jak i na świecie. W szczególności: podstawowe pojęcia, geneza i rozwój partii politycznych i systemów partyjnych, typy partii i systemów partyjnych, baza społeczna (członkowie, wyborcy) współczesnych partii politycznych, programy i funkcje partii politycznych, instytucjonalizacja prawna partii i systemów partyjnych.

Literatura:

1. M. Chmaj, M. Żmigrodzki, Teoria partii politycznych, Lublin 1995.

2. Demokracje zachodnioeuropejskie. Analiza porównawcza, red. A. Antoszewski, R. Herbut, Wrocław 1997.

3. Demokracje Europy Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej, red. A. Antoszewski, R. Herbut, Wrocław 1998.

4. Systemy partyjne Europy Zachodniej, red. S. Gebethner, Warszawa 1991.

5. Polskie partie polityczne. Charakterystyka, dokumenty, red. K. Paszkiewicz Wrocław 1996.

Ramowy program praktyk dla studentów specjalności Media i komunikacja społeczna

Praktyki zawodowe obejmują 15 tygodni, w tym po II semestrze 6 tygodni, po IV semestrze 8 tygodni i po V semestrze 1 tydzień.

Praktyki mają charakter zapoznawczy z ewentualnym przyszłym miejscem pracy, jej trybem oraz zespołami ludzkimi wykonującymi konkretne zadania.

Celem poznawczym jest umożliwienie zastosowania zdobytej wiedzy w codziennej praktyce. Podział czasowy umożliwia zapoznanie się z wieloma profilami pracy oraz wieloma środowiskami wykonującymi zróżnicowane zadania.